

Bruksela, 20 listopada 2018 r.
(OR. en)

13682/13
DCL 1

GENVAL 58
EUROJUST 71

ZNIESIENIE KLAUZULI TAJNOŚCI

Nr dok.: ST 13682/13 RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Data: 25 września 2013 r.

Nowe oznaczenie: Bez ograniczeń dystrybucji

Dotyczy: **SPRAWOZDANIE OCENIAJĄCE Z SZÓSTEJ RUNDY WZAJEMNYCH
OCEN**

**„Praktyczne wykonywanie i funkcjonowanie decyzji Rady
2002/187/WSiSW z dnia 28 lutego 2002 r. ustanawiającej Eurojust
w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością oraz
decyzji Rady 2008/976/WSiSW w sprawie europejskiej sieci sądowej
w sprawach karnych”**

SPRAWOZDANIE DOTYCZĄCE POLSKI

Delegacje otrzymują w załączeniu wyżej wymieniony dokument w wersji po zniesieniu klauzuli tajności.

Tekst tego dokumentu jest identyczny z jego poprzednią wersją.

RADA
UNII EUROPEJSKIEJ

Bruksela, 25 września 2013 r. (30.09)
(OR. en)

13682/13

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

GENVAL 58
EUROJUST 71

SPRAWOZDANIE OCENIAJĄCE
Z SZÓSTEJ RUNDY WZAJEMNYCH OCEN

„Praktyczne wykonywanie i funkcjonowanie decyzji Rady 2002/187/WSiSW z dnia 28 lutego 2002 r. ustanawiającej Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością oraz decyzji Rady 2008/976/WSiSW w sprawie europejskiej sieci sądowej w sprawach karnych”

SPRAWOZDANIE DOTYCZĄCE POLSKI

Spis treści

<u>Spis treści</u>	2
1. <u>Streszczenie</u>	5
2. <u>Wprowadzenie</u>	7
3. <u>Sprawy ogólne i struktury</u>	10
3.1. <u>Tło ogólne</u>	10
3.2. <u>Wdrożenie krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu</u>	14
3.2.1. <u>Krajowy system koordynacyjny Eurojustu</u>	14
3.2.2. <u>Korespondenci krajowi</u>	16
3.2.3. <u>Działanie krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu oraz łączność z Systemem Zarządzania Sprawami</u>	18
3.2.4. <u>Współpraca krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu z organami ścigania (krajową jednostką Europolu i biurem Sirene)</u>	18
3.3. <u>Polska komórka w Eurojuście</u>	19
3.3.1. <u>Organizacja</u>	19
3.3.2. <u>Wybór i wyznaczenie</u>	20
3.3.3. <u>Uprawnienia przedstawiciela krajowego</u>	21
3.3.4. <u>Dostęp krajowej komórki do zastrzeżonej części Systemu Zarządzania Sprawami</u>	24
3.4. <u>Punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej</u>	25
3.4.1. <u>Wybór i wyznaczenie</u>	25
3.4.2. <u>Praktyczna działalność punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej w Polsce</u>	26
3.5. <u>Wnioski</u>	30
3.5.1. <u>Formalne (legislacyjne) wdrożenie</u>	30
3.5.2. <u>Polska komórka w Eurojuście</u>	32
3.5.3. <u>Wdrożenie krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu</u>	34
3.5.4. <u>Łączność z Systemem Zarządzania Sprawami</u>	35
3.5.5. <u>Europejska sieć sądowa</u>	35
4. <u>Wymiana informacji</u>	36
4.1. <u>Przekazywanie informacji Eurojustowi przez organy sądowe i organy ścigania</u>	36
4.1.1. <u>Bazy danych mogących być przedmiotem wymiany z Eurojustem</u>	36
4.1.2. <u>Obowiązek wymiany informacji na podstawie art. 13 ust. 5–7</u>	37
4.1.3. <u>Wykonywanie obowiązku wymiany informacji w myśl art. 2 decyzji Rady 2005/671/WSiSW</u>	40

4.1.4.	Kanały przekazywania informacji Eurojustowi	41
4.2.	Informacje zwrotne od Eurojustu	42
4.2.1.	Projekt E-POC	42
4.3.	Wnioski	43
5.	Aspekty operacyjne	45
5.1.	Praktyczna współpraca z Eurojustem	45
5.2.	Przydział spraw Eurojustowi, europejskiej sieci sądowej lub innym podmiotom	45
5.3.	Doświadczenia ze sprawami podlegającymi kompetencjom Eurojustu	46
5.3.1.	Sprawy angażujące kompetencje przedstawiciela krajowego (art. 6)	48
5.3.2.	Sprawy podejmowane przez Eurojust jako kolegium (art. 7)	48
5.4.	Praktyka spotkań koordynacyjnych	48
5.5.	Korzystanie z dyżurnej jednostki koordynacyjnej	49
5.6.	Doświadczenie w sprawach związanych ze współpracą między krajowym systemem koordynacyjnym Eurojustu a krajową jednostką Europolu	49
5.7.	Wnioski	49
6.	Współpraca	51
6.1.	Współpraca z innymi agencjami UE	51
6.2.	Współpraca z państwami trzecimi	51
6.3.	Praktyczna współpraca z europejską siecią sądową	52
6.3.1.	Współpraca między przedstawicielem Polski a europejską siecią sądową	52
6.3.2.	Krajowe zaplecze sieci	52
6.3.3.	Sprawność operacyjna punktów kontaktowych sieci	53
6.3.4.	Ocena strony internetowej sieci i jej funkcji	53
6.4.	Wnioski	54
7.	Specjalne techniki dochodzeniowe – doświadczenia praktyczne	55
7.1.	Przesyłki niejawnie nadzorowane (art. 9d lit. a))	55
7.2.	Udział przedstawicieli krajowych we wspólnych zespołach śledczych (art. 9f)	55
7.3.	Wnioski	58
8.	Szkolenia i kampanie informacyjne	59
8.1.	Promowanie korzystania z Eurojustu i europejskiej sieci sądowej	59
8.1.1.	Szkolenia	59
8.1.2.	Inne działania	61
8.2.	Wnioski	62

9.	Komentarze ogólne i uwagi końcowe	64
10.	Zalecenia	65
10.1.	Zalecenia dla Polski	65
10.2.	Zalecenia dla Unii Europejskiej, jej instytucji i agencji oraz dla innych państw członkowskich	68
10.3.	Zalecenia dla Eurojustu i europejskiej sieci sądowej	68
Annex A: Programme for the on-site visit and persons interviewed/met		Error! Bookmark not defined.
Annex B: Persons interviewed/met		Error! Bookmark not defined.
Annex C: List of abbreviations/glossary of terms		Error! Bookmark not defined.

DECLASSIFIED

1. STRESZCZENIE

1. Zespół oceniający został bardzo dobrze przyjęty podczas starannie zaplanowanej i zorganizowanej wizyty. Eksperci mogli spotkać się ze specjalistami wysokiego szczebla zajmującymi się w organach centralnych współpracą międzynarodową oraz z innymi – pracującymi na szczeblu okręgowym.
2. Ogólnie wizyta oceniająca pokazała, że Polska z powodzeniem dokonała formalnego wdrożenia decyzji o Eurojuście, niemniej w czasie trwania wizyty na miejscu uznano, że wdrożenie to nie przyniosło jeszcze efektów w praktyce. Można stwierdzić, że choć Polska nadal nie w pełni wykorzystuje możliwości Eurojustu, najnowsze liczby dostarczone przez polskie organy we wrześniu 2013 roku pokazują, że osiągnięto już pewne konkretne efekty.
3. Eksperci odnieśli wrażenie, że ścisły podział obowiązków i zadań między Ministerstwem Sprawiedliwości, sądami, prokuraturą i policją oraz między ich poszczególnymi szczeblami nie sprzyja sprawnej, dobrze skoordynowanej unijnej współpracy wymiarów sprawiedliwości.
4. Wygląda na to, że tylko wąska grupa pracowników – głównie na stanowiskach centralnych – faktycznie jest zaangażowana w działania Eurojustu. Bezpośrednie kontakty między lokalnymi organami wymiaru sprawiedliwości a ich odpowiednikami za granicą wymagają jeszcze dopracowania. Poprawy wymaga też działanie polskiej komórki w Eurojuście.
5. Polska korzysta z Eurojustu raczej w ramach świadczenia wzajemnej pomocy prawnej i wykonywania europejskiego nakazu aresztowania niż w celu koordynowania działań.
6. Krajowy system koordynacyjny Eurojustu został utworzony w grudniu 2012 roku w Prokuraturze Generalnej. W okresie, w którym wypadła wizyta, jego działalność operacyjna była na etapie wstępnym.
7. Wygląda na to, że mechanizm przekazywania informacji Eurojustowi w ramach art. 13 nie działa zbyt dobrze.

8. Przedstawiciel krajowy w Eurojuście otrzymał jedynie minimalne uprawnienia określone w decyzji o Eurojuście, nie ma też bezpośredniego dostępu do żadnej bazy danych dostępnej dla prokuratorów.
9. Polska komórka w Eurojuście nadal ma ograniczone doświadczenia w pracy ze wspólnymi zespołami śledczymi. Z uwagi na położenie geograficzne Polski, długie granice, przestępczość transgraniczną i znaczne rozmiary można by oczekiwać większych wysiłków, by zwiększyć korzystanie z takich zespołów.
10. To samo można powiedzieć o spotkaniach koordynacyjnych.
11. Punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej są rozlokowane w Ministerstwie Sprawiedliwości i w strukturach prokuratury. Mimo że prokuratorzy i sądy mogą się zwracać do wszystkich punktów kontaktowych bez wyjątku, sędziowie preferują kontakt z ministerstwem.
12. Zgodnie z polskimi przepisami prokuratura nie uczestniczy w organizowaniu ani obserwacji przesłęk niejawnie nadzorowanych. Eurojust na ogół nie jest o takich operacjach informowany, zatem jego możliwości w tym zakresie (np. spotkania koordynacyjne i nawiązywanie pilnych kontaktów z innymi państwami członkowskimi) nie mogą zostać wykorzystane.
13. W Polsce szkolenie dla sędziów i prokuratorów dotyczące współpracy międzynarodowej jest organizowane przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury nie tylko dla uczestników studiów przygotowujących do przyszłej pracy, lecz także dla czynnych sędziów i prokuratorów. Organizuje się wzajemne wizyty z innymi państwami członkowskimi. Ministerstwo Sprawiedliwości oferuje szkolenia rozwijające umiejętności językowe (np. kursy angielskiego języka prawnego), międzynarodowe seminaria i konferencje.

2. WPROWADZENIE

Dzięki przyjęciu wspólnego działania 97/827/WSiSW z dnia 5 grudnia 1997 r.¹ utworzono mechanizm do oceniania, jak na szczeblu krajowym stosuje się i wdraża międzynarodowe przedsięwzięcia w walce z przestępczością zorganizowaną.

Zgodnie z art. 2 wspólnego działania Grupa Robocza do Spraw Ogólnych w tym Oceny (GENVAL) postanowiła w dniu 22 czerwca 2011 r., że szósta runda wzajemnych ocen zostanie poświęcona praktycznemu wykonywaniu i funkcjonowaniu decyzji Rady 2002/187/WSiSW z dnia 28 lutego 2002 r. ustanawiającej Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością² (zmienionej decyzją 2003/659/WSiSW³ oraz 2009/426/WSiSW⁴) i wspólnego działania 98/428/WSiSW z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia europejskiej sieci sądowej⁵ (uchylonego i zastąpionego decyzją Rady 2009/976/WSiSW w sprawie europejskiej sieci sądowej w sprawach karnych⁶).

Ocena ma mieć szeroki i interdyscyplinarny charakter i skupiać się nie tyle na Eurojuście i europejskiej sieci sądowej, ile na aspektach operacyjnych w państwach członkowskich. Zatem oprócz współpracy z prokuraturą sprawdza na przykład, jak organy policji współpracują z krajowymi przedstawicielami w Eurojuście, jak krajowe jednostki Europolu będą współpracować z krajowym systemem koordynacyjnym Eurojustu oraz jak informacje zwrotne z Eurojustu są przekazywane odpowiednim organom policyjnym i celnym.

-
- ¹ Wspólnie działanie 97/827/WSiSW z dnia 5 grudnia 1997 r. (Dz.U. L 344 z 15.12.1997, s. 7–9).
- ² Decyzja Rady 2002/187/WSiSW z dnia 28 lutego ustanawiająca Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością (Dz.U. L 63 z 2.3.2002, s. 1–13).
- ³ Decyzja Rady 2002/659/WSiSW z dnia 18 czerwca 2003 r. zmieniająca decyzję 2002/187/WSiSW ustanawiającą Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością (Dz.U. L 245 z 29.9.2003, s. 44–46).
- ⁴ Decyzja Rady 2009/426/WSiSW z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wzmocnienia Eurojustu i w sprawie zmiany decyzji 2002/187/WSiSW ustanawiającej Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością (Dz.U. L 138 z 4.6.2009, s. 14–32).
- ⁵ Wspólne działanie 98/428/WSiSW z dnia 29 czerwca 1998 r. przyjęte przez Radę na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, w sprawie utworzenia europejskiej sieci sądowej (Dz.U. L 191 z 7.7.1998, s. 4–7).
- ⁶ Decyzja Rady 2008/976/WSiSW z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie europejskiej sieci sądowej (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 130–134).

Ocena kładzie nacisk na operacyjne wdrożenie wszystkich przepisów o Eurojuście i europejskiej sieci sądowej. Obejmuje więc również rozwiązania operacyjne w państwach członkowskich z zakresu pierwszej decyzji o Eurojuście, która weszła w życie w roku 2002. Doświadczenie wyniesione ze wszystkich ocen sugeruje, że państwa członkowskie są na różnych etapach zaawansowania we wdrażaniu odnośnych aktów prawnych i że obecna ocena może dać użyteczne wskazówki tym państwom, które być może nie wdrożyły wszystkich aspektów najnowszej decyzji.

Kwestionariusz na szóstą rundę wzajemnych ocen został przyjęty przez grupę GENVAL w dniu 31 października 2011 r. Tak jak grupa uzgodniła w dniu 17 stycznia 2012 r., powstał także kwestionariusz dla Eurojustu. Grupa przyjęła go w dniu 12 kwietnia 2012 r. Odpowiedzi Eurojustu Sekretariat Generalny Rady otrzymał w dniu 20 lipca 2012 r. Zostały one uwzględnione w niniejszym sprawozdaniu.

Kolejność wizyt w państwach członkowskich grupa zatwierdziła w dniu 31 października 2011 r. Polska była w tej rundzie oceniana jako trzynasta.

Zgodnie z art. 3 wspólnego działania prezydencja ułożyła listę ekspertów do wykonania zaplanowanych ocen. Ekspertów wskazały państwa członkowskie: mieli odznaczać się szeroką wiedzą praktyczną w temacie, tak jak o to poprosił przewodniczący grupy GENVAL w piśmie wystosowanym do delegacji w dniu 15 lipca 2011 r.

Zespoły oceniające składały się z trzech ekspertów krajowych, którym towarzyszyło dwóch pracowników Sekretariatu Generalnego Rady oraz obserwatorzy. W szóstej rundzie ocen grupa GENVAL zgodziła się z propozycją prezydencji, aby jako obserwatorów zaprosić Komisję Europejską, Eurojust i Europol.

Polskę ocenili następujący eksperci: Roelof Jan Manschot (Holandia), Juan Carlos da Silva Ochoa (Hiszpania) oraz Ola Löfgren (Szwecja). Towarzyszyło im dwoje obserwatorów z Eurojustu: Laszlo Venczl i Stephanie Bovensiepen, a także dwoje pracowników Sekretariatu Generalnego Rady: Hans. G Nilsson i Claire Rocheteau. W wizycie nie uczestniczyli obserwatorzy z Komisji Europejskiej ani z Europolu.

Sprawozdanie przygotował zespół oceniający z pomocą Sekretariatu Generalnego Rady na podstawie wyników wizyty, która odbyła się w Polsce w dniach 8–12 kwietnia 2013 r., oraz na podstawie szczegółowych odpowiedzi Polski na kwestionariusz oceniający i na pytania sformułowane po ocenie.

DECLASSIFIED

3. SPRAWY OGÓLNE I STRUKTURY

3.1. Tło ogólne

1. Ogólna struktura polskiego systemu

Od czasu reformy nadającej prokuraturze niezawisłość (odnośna ustawa weszła w życie w dniu 31 marca 2010 r.) Prokurator Generalny jest zasadniczo niezależny od rządu i od innych organów. Jest powoływany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na sześcioletnią kadencję, a jego służba podlega corocznej ocenie ze strony Prezesa Rady Ministrów, a ostatecznie – ze strony Parlamentu, jeżeli chodzi o działalność prokuratury, czuwanie nad ściganiem przestępstw oraz strzeżenie praworządności.

Prokuratura jest zorganizowana hierarchicznie. Najważniejsze jednostki organizacyjne to:

– Prokuratura Generalna: sprawuje m.in. nadzór służbowo-instancyjny nad postępowaniami przygotowawczymi prowadzonymi przez jednostki do spraw przestępczości poważnej i zorganizowanej oraz korupcji, rozmieszczone w prokuraturach apelacyjnych. Przeprowadzi wizytacje i kontrole oraz koordynuje nadzór nad postępowaniem przygotowawczym prowadzonym w niższych jednostkach organizacyjnych prokuratury. Wykonuje też różne czynności w zakresie międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych.

– 11 prokuratur apelacyjnych kierowanych przez prokuratorów apelacyjnych: reprezentują one prokuraturę w postępowaniach prowadzonych przed sądem apelacyjnym. Sprawują nadzór instancyjno-służbowy nad postępowaniami prowadzonymi w prokuraturach okręgowych oraz prowadzą tam wizytacje. Specjalistyczne wydziały prokuratur apelacyjnych nadzorują sprawy w przedmiocie przestępczości zorganizowanej i korupcji. Są to jedyne wydziały na szczeblu prokuratury apelacyjnej, które zwracają się o pomoc do Eurojustu i często z niej korzystają. Ze względu na powagę przestępstw, jakimi się zajmują, nie zwracają się raczej o wsparcie do europejskiej sieci sądowej. Najważniejsze dochodzenia prowadzone na tym szczeblu są bezpośrednio nadzorowane lub monitorowane przez Departament ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji podlegający Prokuraturze Generalnej.

– 45 prokuratur okręgowych kierowanych przez prokuratorów okręgowych: uczestniczą one w postępowaniach prowadzonych przed sądem okręgowym. Prowadzą postępowania w sprawach o najpoważniejsze przestępstwa. Bezpośrednio nadzorują także postępowania prowadzone w jednostkach najniższego szczebla (prokuratorach rejonowych) oraz prowadzą wizytacje okresowe.

– 357 prokuratur rejonowych kierowanych przez prokuratorów rejonowych. Właściwością obejmują zwykle obszar jednej lub kilku gmin albo większego miasta. Prokuratura rejonowa stanowi pierwszą instancję dla dochodzeń i śledztw oraz nadzoruje postępowania przygotowawcze prowadzone przez policję. Prokuratorzy prokuratury rejonowej formułują zarzuty wobec podejrzanych, wytaczają powództwa i uczestniczą w postępowaniach przed sądem rejonowym.

W Polsce są 242 sądy rejonowe właściwe w sprawach o drobne przestępstwa, 45 sądów okręgowych właściwych w sprawach o poważne przestępstwa, 11 sądów apelacyjnych oraz Sąd Najwyższy i Trybunał Konstytucyjny.

Mandat Eurojustu dotyczy przestępczości poważnej i zorganizowanej, a zatem w sprawach mogących angażować Eurojust właściwe są zazwyczaj – choć nie zawsze – sądy okręgowe. W każdym z nich co najmniej jeden sędzia zajmuje się sprawami międzynarodowymi/dotyczącymi wzajemnej pomocy prawnej. Pomagają mu urzędnicy państwowi odpowiedzialni za wypełnianie formularzy i przygotowywanie orzeczeń sądu („inspektorzy ds. wzajemnej pomocy prawnej”).

Polski system nie przewiduje sędziów śledczych. O większości środków śledczych (np. zajęciu mienia, przeszukaniu mieszkania, aresztowaniu), które następnie wykonuje policja, decydują prokuratorzy działający w oparciu o przepisy. Decyzje prokuratora mogą być weryfikowane przez właściwy sąd na podstawie skargi. W gestii prokuratora nie leżą natomiast decyzje o podsłuchu i rejestracji połączeń: na czynności te zgodę może wyrazić tylko sąd – zazwyczaj sąd okręgowy jako instancja właściwa w sprawach o poważne przestępstwa (w pilnych przypadkach zgodę taką może wydać po fakcie).

Także sądy okręgowe decydują o wydaniu oraz wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania. Ponieważ polskie prawo nie obejmuje zasady proporcjonalności, europejskie nakazy aresztowania są na ogół wydawane w sprawie różnorodnych przestępstw, o ile wcześniej został wydany krajowy nakaz aresztowania. Trwają prace legislacyjne, by zasadę proporcjonalności uznać za prawnie wiążącą.

Przesyłki niejawnie nadzorowane są w gestii policji jako część czynności operacyjnych. Niemniej o rozpoczęciu niejawnego nadzoru przesyłki należy poinformować prokuratora, który może nakazać zatrzymanie przesyłki, jeżeli istnieje bezpośrednie zagrożenie dla życia lub dla zdrowia publicznego. Gdy policja uzna, że materiał zgromadzony podczas takiej czynności uzasadnia już wszczęcie śledztwa, całą dokumentację przekazuje prokuratorowi, który formalnie otwiera śledztwo. Podczas śledztwa prokurator nadzoruje pracę policji.

2. Wdrożenie decyzji o Eurojuście i o europejskiej sieci sądowej do polskiego prawa

Przed oceną poproszono państwa członkowskie o przedstawienie wszelkich przepisów ustawowych lub wykonawczych, które trzeba było wprowadzić lub znowelizować, aby dopasować prawo krajowe do decyzji Rady 2008/187/WSiSW z dnia 28 lutego 2002 r. ustanawiającej Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością i do jej zmian wynikających z decyzji 2009/426/WSiSW w sprawie wzmocnienia Eurojustu, lub o poinformowanie o planowanych działaniach w tym względzie oraz o przedstawienie wszelkich przepisów ustawowych lub wykonawczych, które trzeba było wprowadzić lub znowelizować, aby wdrożyć wspólne działanie 98/428/WSiSW z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia europejskiej sieci sądowej oraz decyzję Rady 2008/976/WSiSW z dnia 16 grudnia 2008 r. uchylającą wspomniane wspólne działanie.

Artykuł 18 ust. 6 Ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, zmienionej w roku 2011 stanowi, że Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Prokuratora Generalnego, określi w drodze rozporządzenia sposób współpracy z organizacjami międzynarodowymi.

Rozporządzenia należą do źródeł obowiązującego prawa zgodnie z art. 92 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Aby wdrożyć decyzje Rady o Eurojuście i o europejskiej sieci sądowej, Minister Sprawiedliwości na podstawie wyżej wspomnianego przepisu przyjął dwa rozporządzenia:

- *rozporządzenie z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie sposobu realizacji zadań związanych ze współpracą powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury z organizacjami międzynarodowymi lub ponadnarodowymi działającymi na podstawie umów międzynarodowych,*
- *rozporządzenie z dnia 14 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych.*

Artykuły 8–13 rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2012 r. określają rolę i zadania przedstawiciela krajowego, zastępcy przedstawiciela krajowego oraz asystenta, a artykuły 14–17 służą wykonaniu artykułu 13 decyzji o Eurojuście z roku 2009. Rozporządzenie wskazuje też zastępcę przedstawiciela krajowego w Eurojuście jako krajowego korespondenta Eurojustu.

Rozporządzenie z dnia 23 lutego 2007 r. – zmienione rozporządzeniem z 14 grudnia 2012 r. – reguluje kontakty sądów z europejską siecią sądową i z Eurojustem, w tym ustanawia obowiązek przekazywania określonych informacji, o ile nie zostały one przekazane w postępowaniu przygotowawczym.

Szczegółowe wskazówki co do przekazywania danych przez prokuraturę na podstawie art. 13 decyzji o Eurojuście z roku 2009 zawarte są w pismach instrukcyjnych i zarządzeniach Prokuratora Generalnego.

- Zarządzenie nr 51/12 z dnia 27 lutego 2012 r. oraz zarządzenie nr 61/12 z dnia 4 października 2012 r., zmienione zarządzeniem nr 11/13 z marca 2013 r., precyzują zadania punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej i krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu.
- Pismo instrukcyjne z dnia 11 stycznia 2013 r. rozesłane do wszystkich prokuratorów określa tryb przekazywania informacji w hierarchii prokuratury na podstawie art. 13 decyzji o Eurojuście z roku 2009.

Niejasne jest, czy zdaniem Polski decyzje Rady, które nie zostały przetransponowane do polskiego prawa, mają zastosowanie bezpośrednie. Ministerstwo Sprawiedliwości oświadczyło, że wielokrotnie opierało się bezpośrednio na artykułach decyzji o Eurojuście, gdy pracownicy występowali o radę, jak współpracować z Eurojustem.

Wdrożenie krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu

3.1.1. Krajowy system koordynacyjny Eurojustu

W myśl art. 12 zmienionej decyzji o Eurojuście krajowy system koordynacyjny ma za zadanie:

- zapewniać koordynację prac prowadzonych przez korespondentów, punkty kontaktowe i ekspertów zgodnie z ich listą w art. 12 ust. 2 oraz
- ułatwiać wykonywanie zadań Eurojustu w danym państwie członkowskim.

Polski system koordynacyjny Eurojustu został formalnie ustanowiony rozporządzeniem z dnia 30 kwietnia 2012 r., ale działa od dnia 1 grudnia 2012 r. Został powołany w Prokuraturze Generalnej, a jego członków mianuje Prokurator Generalny.

System tworzą: krajowy korespondent Eurojustu (równocześnie zastępca przedstawiciela krajowego w Eurojuście), krajowy korespondent europejskiej sieci sądowej (równocześnie jej punkt kontaktowy), dwa inne punkty kontaktowe tej sieci, krajowy korespondent Eurojustu do spraw terroryzmu, pełnomocnik Prokuratora Generalnego do współpracy z krajowym biurem odzyskiwania mienia oraz po jednym punkcie kontaktowym dla wspólnych zespołów śledczych, dla europejskiej sieci punktów kontaktowych ds. osób odpowiedzialnych za zbrodnie ludobójstwa, przestępstwa przeciwko ludzkości i przestępstwa wojenne oraz dla sieci punktów kontaktowych ds. zwalczania korupcji.

Prokuratorzy pełniący funkcje w krajowym systemie koordynacyjnym Eurojustu mają w swoich obowiązkach także inne zadania służbowe określone przez Prokuratora Generalnego. Natomiast decyzje o zadaniach punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej, powołanych w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury, są podejmowane przez bezpośrednich prokuratorów przełożonych, czyli przez prokuratora apelacyjnego lub okręgowego.

Polskie organy podkreślały, że zadania te powierza się prokuratorom na zasadzie równego przydziału zadań służbowych, w trosce o właściwe i terminowe wykonanie.

Członkowie krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu mogą zwracać się do powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury o pomoc potrzebną im do wykonywania zadań, zgodnie z zarządzeniem Prokuratora Generalnego nr 51/12 – zwłaszcza w ramach wymiany informacji czy współpracy z krajowym przedstawicielem w Eurojuście.

Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury są w Polsce ściśle centralnie zhierarchizowane, dlatego informacje gromadzone w całym kraju przez punkty kontaktowe i korespondentów krajowych przechodzą przez prokuratorów apelacyjnych.

Prokuratorom apelacyjnym rozesłano listę osób pracujących w Eurojuście jako korespondenci lub jako punkty kontaktowe (z numerem telefonu stacjonarnego, komórkowego, faksu i adresem), żeby przekazali ją swoim prokuratorom podległym. Lista była dołączona do pisma instrukcyjnego wydanego przez Zastępcę Prokuratora Generalnego w dniu 11 stycznia 2013 r.

Polski system koordynacyjny Eurojustu powołano ściśle według artykułu 12 decyzji o Eurojuście, czyli poza wskazanymi tam punktami kontaktowymi nie utworzono żadnych innych. Niemniej w Prokuraturze Generalnej wyznaczono dwóch prokuratorów (w Departamencie Postępowania Przygotowawczego i w Departamencie ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji) jako punkty kontaktowe OLAF-u.

3.1.2. Korespondenci krajowi

Zadania korespondentów krajowych są określone we wspomnianych uprzednio rozporządzeniach.

Krajowy korespondent Eurojustu ma za zadanie:

- zapewniać szybkie przekazywanie informacji Eurojustowi;
- podejmować działania służące ocenie, czy w danych okolicznościach należy skorzystać z pomocy Eurojustu lub europejskiej sieci sądowej;
- ułatwiać przedstawicielowi krajowemu w Eurojuście określenie organu właściwego do wykonania wniosków o międzynarodową pomoc prawną, europejskich nakazów aresztowania oraz innych orzeczeń podlegających wzajemnemu uznawaniu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;

- koordynować działania krajowych korespondentów Eurojustu ds. terroryzmu, korespondenta krajowego i punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej, punktów kontaktowych ds. wspólnych zespołów śledczych, europejskiej sieci punktów kontaktowych ds. osób odpowiedzialnych za zbrodnie ludobójstwa, przestępstwa przeciwko ludzkości i przestępstwa wojenne, sieci punktów kontaktowych ds. zwalczania korupcji i sieci punktów kontaktowych ds. współpracy między biurami odzyskiwania mienia w państwach członkowskich w zakresie wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem;
- współpracować i współdziałać z krajowym przedstawicielem w Eurojuście;
- utrzymywać kontakty robocze z Eurojustem i krajową jednostką Europolu;
- uczestniczyć w spotkaniach organizacyjnych Eurojustu dla jego krajowych korespondentów.

Krajowy korespondent Eurojustu ds. terroryzmu jest zarazem dyrektorem Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji. Za zadanie ma m.in.:

- gromadzić przekazywane przez prokuratorów apelacyjnych informacje o postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez podległe jednostki organizacyjne prokuratury w sprawie przestępstw noszących cechy terroryzmu;
- przekazywać Eurojustowi informacje o postępowaniach w sprawie przestępstw noszących cechy terroryzmu (w tym dane określające tożsamość podejrzanego (oskarżonego), rodzaj przestępstwa i jego okoliczności, tekst prawomocnego orzeczenia, ewentualne powiązania z innymi kwestiami) oraz informacje o wnioskach o pomoc prawną wyekspediowanych do lub otrzymanych od innych państw członkowskich Unii Europejskiej;
- współpracować z krajowym korespondentem Eurojustu w ramach krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu w odniesieniu do przestępstw noszących cechy terroryzmu;
- utrzymywać bieżące kontakty z krajowym przedstawicielem w Eurojuście, aby zapewniać wymianę informacji o przestępstwach noszących cechy terroryzmu;
- współpracować z instytucjami krajowymi i międzynarodowymi w zakresie wymiany informacji o skutecznych środkach zapobiegania terroryzmowi i jego zwalczania;
- uczestniczyć w seminariach i innych spotkaniach organizowanych przez Eurojust dla krajowych korespondentów ds. terroryzmu z innych państwa członkowskich Unii Europejskiej.

3.1.3. *Działanie krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu oraz łączność z Systemem Zarządzania Sprawami*

Ponieważ krajowy system koordynacyjny Eurojustu powstał dość niedawno (1 grudnia 2012 r.), Polska nie ma jeszcze zbyt dużo praktycznego doświadczenia. Jak na razie opublikowano informacje o nim na stronie Prokuratury Generalnej, zaprezentowano go na dorocznym spotkaniu prokuratorów apelacyjnych w marcu 2013 roku, rozesłano im informacje o dyżurnej jednostce koordynacyjnej oraz określono wstępne priorytety.

Niemniej polskie organy są zdania, że sam system koordynacyjny oraz zadania przydzielone jego członkom ułatwią wymianę informacji – z korzyścią dla prowadzonych w Polsce postępowań przygotowawczych.

Na razie członkowie krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu nie mają bezpośredniego dostępu do Systemu Zarządzania Sprawami. Wizytatorzy otrzymali jednak informację, że w czwartym kwartale roku 2012 podjęto wstępne kroki organizacyjne, aby zawrzeć z Eurojustem porozumienie o utworzeniu bezpiecznej sieci do przekazywania danych do Systemu Zarządzania Sprawami. Uzgodniono warunki techniczne, a porozumienie ma zostać zawarte w roku 2013.

Strona polska podkreśliła również, że w wewnętrznych rozporządzeniach już wyprzedzająco uwzględniono możliwość wymiany informacji z Eurojustem za pomocą urządzeń do automatycznego przesyłu danych.

3.1.4. *Współpraca krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu z organami ścigania (krajową jednostką Europolu i biurem Sirene)*

W myśl obowiązujących rozporządzeń jednym z zadań krajowego systemu koordynacyjnego jest utrzymywanie kontaktów roboczych z krajową jednostką Europolu. Odpowiedzialność za właściwe wykonanie tego zadania spoczywa na krajowym korespondencie Eurojustu (zastępcy przedstawiciela krajowego). Nawiazywanie kontaktów i ustalanie podstawowych zasad współpracy jest w toku.

Polskie biuro Sirene jest jednostką organizacyjną policji. Prokuratorzy apelacyjni i okręgowi muszą zapewnić całodobowy kontakt z biurem Sirene na wypadek, gdyby trzeba było dokonać wpisu do SIS (systemu informacyjnego Schengen). W ich obowiązku leży zorganizowanie stałego dyżuru prokuratorów w tym celu. Do SIS ma też dostęp Prokuratura Generalna.

Dane są wprowadzane przez upoważnionych prokuratorów, gdy tylko sąd okręgowy wyda europejski nakaz aresztowania w postępowaniu przygotowawczym. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale w systemie informacyjnym Schengen oraz wizowym systemie informacyjnym oraz artykuły 322 i 323 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury nakazują przesłać w formie dokumentu elektronicznego odpis europejskiego nakazu aresztowania, dane personalne osoby ściganej, która ma zostać tymczasowo aresztowana przez stronę trzecią w celu wydania, dane personalne podejrzanych i świadków wezwanych od stawienia się w związku z postępowaniem przygotowawczym.

Regulamin wewnętrzny prokuratury przewiduje również, że prokuratorzy mogą dokonywać wglądu do danych SIS dotyczących osób i przedmiotów wyłącznie w sytuacji, gdy uzasadniają to potrzeby postępowania karnego.

3.2. Polska komórka w Eurojuście

3.2.1. Organizacja

W komórce polskiej w Hadze pracują trzy osoby: przedstawiciel krajowy, asystent oraz sekretarka. Obsadę komórki uzupełnia zastępca przedstawiciela krajowego ulokowany w Departamencie ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji w Prokuraturze Generalnej w Warszawie.

Przedstawiciel krajowy i asystent mają stałe miejsce pracy w siedzibie Eurojustu. Obecny asystent, powołany na początku roku 2013, pracował wcześniej w komórce jako przedstawiciel krajowy, a następnie jako oddelegowany ekspert krajowy. Obecnie komórka nie ma żadnego oddelegowanego eksperta krajowego. W komórce krajowej pracuje też sekretarka zatrudniona bezpośrednio przez Eurojust.

3.2.2. Wybór i wyznaczenie

Przedstawiciela krajowego i asystenta wyznacza i oddelegowuje za granicę Prokurator Generalny. Przed wyznaczeniem przedstawiciela krajowego zasięga on opinii Ministra Sprawiedliwości. O odwołaniu przedstawiciela krajowego decyduje również Prokurator Generalny. Jeżeli przedstawiciel krajowy jest przewodniczącym lub wiceprzewodniczącym Eurojustu, nie może on zostać odwołany z delegacji przez zakończeniem pełnienia tej funkcji.

Jeżeli asystent jest prokuratorem (jak obecnie), może on działać w imieniu przedstawiciela krajowego lub go zastępować.

Delegowanie prokuratora do pełnienia obowiązków lub określonych funkcji poza terytorium państwa podlega Ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze; musi odpowiadać kwalifikacjom prokuratora, które ocenia Prokurator Generalny. Zagraniczna delegacja ma określony termin, nieprzekraczający czterech lat, przy czym możliwe jest jej przedłużenie o kolejny termin nieprzekraczający czterech lat. O warunkach delegacji decyduje Prokurator Generalny.

Zastępca przedstawiciela krajowego jest wyznaczany przez Prokuratora Generalnego spośród prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury. Także miejsce wykonywania obowiązków jest określane przez Prokuratora Generalnego. Prokurator Generalny zarządził, że zastępca przedstawiciela krajowego będzie wykonywać obowiązki służbowe w Polsce i że będzie prokuratorem Prokuratury Generalnej – Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji.

Zastępca może działać w imieniu przedstawiciela krajowego lub go zastępować. Jak już wspomniano, zastępca przedstawiciela krajowego jest równocześnie krajowym korespondentem Eurojustu i odpowiada za działanie krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu i obecnie, z ramienia Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji, jest również odpowiedzialny za kontakty z OLAF-em.

Nadzór nad przedstawicielem krajowym, zastępcą i asystentem sprawuje Prokurator Generalny. Ponieważ zarówno obecny przedstawiciel krajowy, jak i jego zastępca są prokuratorami Prokuratury Generalnej – Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji – ich bezpośrednim przełożonym służbowym jest dyrektor tego departamentu.

3.2.3. *Uprawnienia przedstawiciela krajowego*

3.2.3.1. Uprawnienia ogólne

Kompetencje przedstawiciela krajowego określa rozporządzenie z dnia 30 kwietnia 2012 r.

Zasadniczo przedstawiciel krajowy podejmuje działania w sprawach należących do kompetencji Eurojustu, w których Rzeczpospolita Polska posiada jurysdykcję lub jest państwem bezpośrednio zaangażowanym. W szczególności:

- 1) z inicjatywy właściwego organu krajowego pomaga w ustaleniu organu właściwego w innym państwie do wykonania wniosków o pomoc prawną, europejskich nakazów aresztowania i innych orzeczeń podlegających wzajemnemu uznawaniu, a także koordynuje, monitoruje i ułatwia ich wykonywanie, w tym pośrednicząc w kontaktach między właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej;
- 2) koordynuje wykonywanie innych działań prowadzonych lub nadzorowanych przez właściwe organy krajowe z działaniami organów innych państw członkowskich Unii Europejskiej;
- 3) przekazuje właściwym organom krajowym informacje, wnioski, opinie i inne wystąpienia Eurojustu;
- 4) przekazuje Eurojustowi wystąpienia organów krajowych prowadzących lub nadzorujących postępowanie karne o udzielenie informacji;
- 5) współpracuje z europejską siecią sądową;
- 6) może uczestniczyć w tworzeniu i pracach wspólnych zespołów śledczych jako przedstawiciel Eurojustu;
- 7) pełni funkcję przedstawiciela dyżurnej jednostki koordynacyjnej Eurojustu;
- 8) wymienia z innymi przedstawicielami krajowymi informacje konieczne do wykonywania zadań Eurojustu.

Polski przedstawiciel krajowy posiada uprawnienia wymienione w art. 9b i 9f decyzji o Eurojuście, ale nie ma uprawnień wymienionych w art. 9c i 9d.

W odniesieniu do uprawnień określonych w art. 9c lit. d) i art. 9d lit. a) organy polskie poinformowały, że przyznanie dalszych uprawnień krajowemu przedstawicielowi byłoby sprzeczne z fundamentalnymi zasadami polskiego systemu prawnego, jeżeli chodzi o podział kompetencji między policję, prokuraturę i sędziów, zwłaszcza co się tyczy przesyłek niejawnie nadzorowanych.

W myśl polskich przepisów przesyłki niejawnie nadzorowane podlegają kompetencjom organów ścigania: policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Straży Granicznej.

Dlatego zdaniem polskich organów, jeżeli chodzi o przesyłkę niejawnie nadzorowaną, właściwym kanałem wymiany informacji i podejmowania właściwych czynności jest raczej Europol niż Eurojust.

W odniesieniu do innych uprawnień określonych w art. 9c i 9d, to w myśl § 11 pkt 2 rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2012 r. przedstawiciel krajowy ma obowiązek koordynować działania (inne niż wymienione w § 11 pkt 1 – zob. niżej) prowadzone lub nadzorowane przez właściwe prokuratury z działaniami właściwych organów innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

W myśl § 11 pkt 1 tegoż rozporządzenia przedstawiciel krajowy, działając z inicjatywy właściwego sądu lub właściwej prokuratury, pomaga w ustaleniu organu właściwego w innym państwie członkowskim do wykonywania wniosków o pomoc prawną, europejskich nakazów aresztowania i innych orzeczeń podlegających wzajemnemu uznawaniu, a także koordynuje, monitoruje i ułatwia ich wykonanie, w tym pośrednicząc w kontaktach między właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej.

Gdy właściwe organy w Polsce uznają za celowe, aby wystąpić do krajowego przedstawiciela w Eurojuście o monitorowanie czy koordynowanie określonych działań, wspomniane przepisy stanowią dla przedstawiciela krajowego wystarczającą podstawę do podjęcia czynności.

Również gdy do przedstawiciela krajowego występuje o pomoc komórka innego państwa, musi on na podstawie tych samych przepisów podjąć właściwe działania.

W odniesieniu do prerogatyw określonych w art. 9c ust. 1 lit. c) decyzji o Eurojuście, to aby podjęto określone czynności w trybie określonym w Ustawie o prokuraturze, przedstawiciel krajowy może zwrócić się do Prokuratury Generalnej lub właściwej jednostki prokuratury oraz może (przekazując im informacje) przekazać także propozycje ze spotkania koordynacyjnego. Przedstawiciel krajowy nie może decydować samodzielnie.

W odniesieniu do uprawnień określonych w art. 9c ust. 1 lit. a) i b) oraz w art. 9d lit. b) decyzji o Eurojuście, przedstawiciel krajowy może występować ze stosownymi wnioskami do właściwych organów krajowych; decyzję co do wystąpienia z wnioskiem o pomoc prawną podejmuje właściwa prokuratura lub właściwy sąd.

Wnioski i decyzje dotyczące współpracy wymiarów sprawiedliwości przekazywane przez przedstawiciela krajowego właściwym organom wymiaru sprawiedliwości służą wyłącznie celom informacyjnym. Czynności wolno podejmować, gdy wniosek otrzyma sąd lub prokuratura, w trybie określonym w przepisach regulujących kwestie międzynarodowej pomocy prawnej. Gdy czynności te są już wykonywane, przedstawiciel krajowy może prowadzić stosowne działania monitorujące i koordynacyjne, o których mowa powyżej.

3.2.3.2. Dostęp do krajowych baz danych

Przedstawiciel krajowy nie ma bezpośredniego/samodzielnego dostępu do odnośnych polskich baz danych. W myśl rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2012 r. nie ma on bezpośredniego dostępu do rejestrów ani baz z informacjami niezbędnymi w postępowaniu karnym, ale może uzyskać „w konkretnej sprawie za pośrednictwem Prokuratury Generalnej, w granicach przewidzianych przepisami prawa”, dane uzyskane w toku postępowania karnego oraz dane zgromadzone w rejestrach i bazach zawierających informacje istotne dla postępowania karnego.

Ten ogólny przepis nie ogranicza się do rejestrów karnych. Dotyczy także m.in. systemu informacyjnego Schengen, choć zgodnie z art. 42 decyzji Rady 2007/533/WSiSW z dnia 12 czerwca 2007 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania systemu informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II) krajowy przedstawiciel i jego asystent powinni mieć prawo dostępu do danych w SIS II i ich przeszukiwania.

W praktyce przedstawiciel krajowy może kontaktować się ze swoim zastępcą w Warszawie, aby uzyskać informacje z tych baz. Zastępca, jako krajowy korespondent Eurojustu, ma odpowiedni dostęp lub może wystąpić o dane potrzebne krajowemu przedstawicielowi w Eurojuście do wypełnienia jego zadań.

3.2.4. Dostęp krajowej komórki do zastrzeżonej części Systemu Zarządzania Sprawami

Krajowy przedstawiciel w Eurojuście ma dostęp do zastrzeżonej części Systemu Zarządzania Sprawami, a w razie potrzeby może zdecydować o przyznaniu takiego dostępu asystentowi.

3.3. Punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej

3.3.1. Wybór i wyznaczenie

W Polsce europejska sieć sądowa opiera się na strukturach prokuratury i Ministerstwa Sprawiedliwości.

Obecnie członkami sieci jest troje prokuratorów z Departamentu Współpracy Międzynarodowej w Prokuraturze Generalnej oraz 11 prokuratorów wyznaczonych w poszczególnych prokuraturach apelacyjnych.

Punkty kontaktowe w prokuraturach apelacyjnych są wyznaczane przez prokuratorów apelacyjnych, a w Prokuraturze Generalnej – przez dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej.

Dwa punkty kontaktowe sieci są w Ministerstwie Sprawiedliwości – w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka – a ich wyznaczenia dokonuje zgodnie regulaminem organizacyjnym Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 29 lutego 2012 r. dyrektor tego departamentu.

Ponadto w Departamencie Organizacji Pracy, Wizytacji i Systemów Informatycznych Prokuratury wyznaczono technicznego korespondenta sieci zajmującego się kwestiami informatycznymi.

Kryteria wyboru punktu kontaktowego to doświadczenie w kwestiach współpracy międzynarodowej oraz odnośna wiedza i praktyka. Obecnie wszystkie osoby wyznaczone na punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej są zaangażowane w międzynarodową pomoc prawną w sprawach karnych. Inne ważne kryteria wyboru punktów kontaktowych to dobra znajomość języków obcych oraz umiejętność nawiązywania i utrzymywania kontaktów międzynarodowych.

3.3.2. Praktyczna działalność punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej w Polsce

Zadania prokuratorów wyznaczonych na punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej oraz zadania krajowego korespondenta sieci określa zarządzenie nr 51/12 Prokuratora Generalnego. Zgodnie z tym zarządzeniem do zadań punktów kontaktowych należy:

1. ułatwianie współpracy sądowej w sprawach karnych pomiędzy powszechnymi jednostkami prokuratury a właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym dotyczące w szczególności:
 - a) informacji o prawie i praktyce państw działających w ramach europejskiej sieci sądowej, w celu prawidłowego przygotowania wniosku o pomoc prawną, europejskiego nakazu aresztowania oraz orzeczeń podlegających wzajemnemu uznawaniu,
 - b) ustalenia organów właściwych do przyjmowania wystąpień i orzeczeń, o których mowa w lit. a)
 - c) stanu realizacji wystąpień i orzeczeń, o których mowa w lit. a), przez właściwe organy państwa wykonania;
2. uczestniczenie w spotkaniach z osobami pełniącymi funkcję punktów kontaktowych sieci, wyznaczonych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;

3. propagowanie idei organizacji szkoleń na temat współpracy międzynarodowej dla organów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury na szczeblu krajowym, w tym również we współpracy z Europejską Siecią Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości.

Jeżeli chodzi o krajowego korespondenta europejskiej sieci sądowej, wyznaczonego w Prokuraturze Generalnej w Departamencie Współpracy Międzynarodowej, to do jego zadań należy:

1. zapewnienie prawidłowego działania krajowych punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej, w tym koordynowanie aktywności dotyczącej wniosków o informacje kierowanych za granicę i udzielanie odpowiedzi na wnioski kierowane do Polski;
2. współdziałanie z krajowym korespondentem Eurojustu w ramach krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu;
3. przekazywanie przedstawicielowi krajowemu w Eurojuście informacji o sprawach należących do kompetencji Eurojustu, w których pomoc Eurojustu może okazać się skuteczniejsza od innych form współpracy;
4. utrzymywanie kontaktów z sekretariatem europejskiej sieci sądowej, w tym uczestniczenie w posiedzeniach krajowych korespondentów europejskiej sieci sądowej;
5. wydawanie, w razie potrzeby, opinii w sprawie wyznaczenia w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury nowych punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej;
6. zgłaszanie krajowemu korespondentowi technicznemu europejskiej sieci sądowej zaktualizowanych danych dotyczących punktów kontaktowych wyznaczonych w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury oraz innych zaktualizowanych danych związanych ze współpracą z powszechnymi jednostkami organizacyjnymi prokuratury, które zamieszczane są na stronie internetowej europejskiej sieci sądowej.

Czynności korespondenta technicznego były poprzednio wykonywane przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Zmiany wprowadzone zarządzeniem Prokuratora Generalnego nr 51/12 spowodowały, że zadania te przejęła Prokuratura Generalna. W październiku 2012 roku do pełnienia zadań korespondenta technicznego europejskiej sieci sądowej wyznaczono z ramienia Prokuratury Generalnej administratora systemu informatycznego w Departamencie Organizacji Pracy, Wizytacji i Systemów Informatycznych Prokuratury.

Ogólnie rzecz ujmując, poszczególne punkty kontaktowe wypełniają swoje zadania na swoim obszarze właściwości, ale nie jest to sztywna reguła. O sposobie realizacji danej czynności mogą ostatecznie przesądzić względy praktyczne lub systemowe (np. udzielenie odpowiedzi wymaga, aby wykładni przepisów na obszarze właściwości punktów kontaktowych dokonano na szczeblu centralnym).

Punkty kontaktowe w każdej prokuraturze apelacyjnej zajmują się wnioskami wpływającymi oraz wnioskami kierowanymi za granicę, które składają sądy i prokuratury okręgowe. Do łączności między punktami kontaktowymi sieci używa się głównie poczty elektronicznej, rzadziej – telefonu.

Punkty kontaktowe wyznaczone w Departamencie Współpracy Międzynarodowej w Prokuraturze Generalnej pełnią funkcje w zakresie pomocy prawnej, wykonywane przez departament z racji jego pozycji organu centralnego, oraz dokonują wykładni przepisów w sprawach zawiłych, otrzymywanych od punktów kontaktowych z okręgu każdej prokuratury apelacyjnej.

Punkty kontaktowe wyznaczone w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka w Ministerstwie Sprawiedliwości zajmują się pomocą prawną, między innymi dostarczając organom krajowym i zagranicznym informacji o zagranicznym i polskim prawie. Udzielają także pomocy w przygotowywaniu i wykonywaniu wniosków o wzajemną pomoc prawną, w egzekwowaniu kar pieniężnych i wykonywaniu wyroków pozbawienia wolności.

Obieg informacji między krajowymi punktami kontaktowymi europejskiej sieci sądowej a zagranicznymi punktami kontaktowymi zapewnia bezpośrednia łączność, najczęściej pocztą elektroniczną, rzadziej przez telefon.

W myśl rozporządzenia z dnia 23 lutego 2007 r. sądy mogą zwracać się, za pośrednictwem punktów kontaktowych w każdej prokuraturze apelacyjnej, także do zagranicznych punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej. W zamian rozporządzenie obliguje sądy do odpowiadania na zapytania kierowane do nich przez krajowe (polskie) punkty kontaktowe sieci.

W dniach 19–21 listopada 2012 r. odbyło się szkolenie dla polskich punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej, w tym dla jej technicznego korespondenta. Omówiono najważniejsze kwestie funkcjonowania sieci, w tym zmiany legislacyjne wpływające na jej działanie. Spotkanie było dla polskich punktów kontaktowych także okazją do wymiany doświadczeń i wzorcowych rozwiązań.

W dniach 13–14 grudnia 2012 r. administrator techniczny internetowej strony europejskiej sieci sądowej z Hagi przybył do Polski, by przekazać dane autoryzacyjne do informatycznego zaplecza strony, pozwalające zarządzać polską częścią. Korespondent techniczny (we współpracy z krajowym korespondentem sieci) dodaje, usuwa i aktualizuje dane poszczególnych punktów kontaktowych oraz zamieszcza informacje w polskiej części strony sieci, odpowiednio do potrzeb i do uwag punktów kontaktowych.

W trakcie wizyty na miejscu okazało się, że choć w świetle prawa prokuratorzy i sądy mogą się zwracać do wszystkich punktów kontaktowych bez wyjątku, sędziowie preferują kontakt z ministerstwem. Jednak jak podkreślały polskie organy, z nadchodzących sygnałów wynika, że w ostatnich miesiącach sędziowie są coraz bardziej otwarci na korzystanie z możliwości, które stwarza rozporządzenie, by zwracać się do punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej w prokuraturze w ich regionie.

3.4. Wnioski

3.4.1. Formalne (legislacyjne) wdrożenie

- Wygląda na to, że Polska wiernie wdrożyła decyzje o Eurojuście i europejskiej sieci sądowej, ściśle trzymając się obu tekstów. Warto podkreślić, że zarówno Eurojust, jak i europejska sieć sądowa są z nazwy wymienione w tekście przepisów.

- Polska powinna teraz dopilnować, aby wierne formalne wdrożenie prowadziło również do konkretnych, skutecznych działań i pełnego wykorzystania potencjału Eurojustu. W czasie wizyty na miejscu nie było jasne dla ekspertów, czy robocze zasady systemu działają w praktyce; wzrost dynamiki działań Polski w ramach Eurojustu obserwowany od połowy roku 2013 wydaje się w tym względzie pozytywną zmianą. W dłuższym horyzoncie czasowym okaże się, czy poszczególne ogniwa potrafią w pełni odgrywać swoją rolę i podołać swoim zadaniom.
- Należy pamiętać, że w świetle polskich przepisów tylko prokurator może być polskim przedstawicielem krajowym, choć w świetle decyzji o Eurojuście może nim być także sędzia lub funkcjonariusz policji o równoważnych kompetencjach. Polska traci przez to dodatkową możliwość, którą dopuszczają przeciw ramy regulacyjne.

3.4.2. Polska komórka w Eurojuście

- Artykuły o uprawnieniach przedstawiciela krajowego polskie organy wdrożyły w zakresie podstawowym, nie przyznając mu efektywnej samodzielności. W odczuciu zespołu oceniającego status polskiego przedstawiciela krajowego jest dość podobny do statusu sędziego łącznikowego: jego zadaniem jest ułatwianie udzielania wzajemnej pomocy prawnej i wykonywania europejskiego nakazu aresztowania. W latach 2011–2012 Polska zarejestrowała 162 sprawy i otrzymała 230 wniosków; zarejestrowała 72 europejskie nakazy aresztowania i otrzymała 53 wnioski. Natomiast do momentu rozpoczęcia wizyty na miejscu wystąpiła o tylko jedno spotkanie koordynacyjne (do dnia 12 września 2013 r. wystąpiła z jeszcze dwoma takimi wnioskami), a otrzymała w tym względzie 19 wniosków (do dnia 12 września 2013 r. doszło jeszcze sześć). Uczestniczyła w jednym wspólnym zespole śledczym (omawiany jest udział w kolejnych trzech zespołach).
- Jeżeli chodzi o art. 9c i 9d, nie podano przekonujących powodów, dla których Polska nie powierzyła odnośnych uprawnień przedstawicielowi krajowemu, poza ewentualnie tym, że w polskim systemie przesyłki niejawnie nadzorowane leżą w gestii policji.

- Jeżeli chodzi o uprawnienia określone w art. 9c, uwaga Polski, że uprawnienia te można nadać jedynie aktem parlamentarnym, a nie rozporządzeniem administracyjnym, może prowadzić do jednego tylko wniosku: że należy jak najszybciej podjąć kroki w tym kierunku. Jeżeli (jak poinformowano również zespół oceniający) problem polega na tym, że uprawnienia te leżą w gestii sądów, należy również tu znaleźć rozwiązanie legislacyjne. W końcu przecież przedstawiciel krajowy działa w tych sprawach jako organ oddelegowany przez państwo członkowskie do wspierania właściwego organu krajowego (przedstawiciel krajowy podejmuje działanie „za zgodą i na wniosek” organu krajowego).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości nie nadaje przedstawicielowi krajowemu uprawnień, które w świetle przepisów przysługują prokuratorom, gdy działają jako prokuratorzy w kontekście krajowym. Regulamin nie tylko więc pozostawia przedstawicielowi krajowemu szczątkowe kompetencje, ale do tego jeszcze podważa jego status względem innych członków kolegium, może więc kępować skuteczność, która jako idea przyświecała utworzeniu Eurojustu.
- Brak kompetencji przedstawiciela krajowego rodzi też pytanie o jego ogólny status względem polskich organów krajowych. Istnieje niebezpieczeństwo, że przedstawiciel krajowy będzie w stanie uzyskać jakiegokolwiek wyniki, tylko jeżeli będzie działać zgodnie z polskimi organami krajowymi. Niestosowanie art. 6 sugeruje, że tak faktycznie jest.
- Polska komórka w Hadze nie ma bezpośredniego dostępu do krajowych systemów informacji karnych ani do systemu informacyjnego Schengen. To jeszcze bardziej utrudnia przedstawicielowi krajowemu wykonywanie zadań.

3.4.3. Wdrożenie krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu

- Polska postanowiła wdrożyć art. 12 częściowo – na mocy zarządzenia Prokuratora Generalnego, nie zaś w całości – na mocy rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2012 r., który to akt cechowałby się szerszym zakresem, gdyż miałby zastosowanie nie tylko do prokuratorów, ale także do sądów i policji.

- Polska postanowiła również zorganizować swój system koordynacyjny Eurojustu w taki sposób, by krajowy korespondent Eurojustu był równocześnie zastępcą przedstawiciela krajowego w Eurojuście. Pewne zalety są oczywiste (np. dwa punkty interakcyjne połączone w jednej osobie, dostęp krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu do baz Eurojustu), niemniej należy też zwrócić uwagę na pewne minusy (np. wątpliwa integracja zastępcy w strukturze dyżurnej jednostki koordynacyjnej, brak bezpośredniego, codziennego kontaktu „twarzą w twarz” między nimi, co może powodować szwankowanie koordynacji). Można by stwierdzić, że europejski prawodawca nie to miał na myśli, gdy uchwalał odnośne przepisy; niemniej można też argumentować, że takie rozwiązanie przepisów tych nie narusza. Dlatego byłoby dobrze, gdyby Polska bacznie śledziła, jak rozwiązanie to sprawdza się na co dzień, i określiła konkretne powody jego utrzymania bądź zarzucenia, zajmując ostatecznie stanowisko w ciągu następnego roku czy dwóch.

3.4.4. Łączność z Systemem Zarządzania Sprawami

- Polskie systemy nie mają obecnie łącza z Systemem Zarządzania Sprawami.
- Planuje się stworzenie łącza w najbliższej przyszłości.
- Polskie organy chcą zawrzeć porozumienie z Eurojustem w sprawie utworzenia bezpiecznej sieci do przekazywania danych do Systemu Zarządzania Sprawami w ciągu roku 2013.
- Ponieważ łącze między systemami polskimi a Systemem Zarządzania Sprawami jest niezbędne, należy przyspieszyć zawieranie porozumienia i tworzenie takiego łącza. Prokuratura Generalna przekazała pod koniec zeszłego roku, że spełnia już wszystkie niezbędne wymagania techniczne związane z łączem w ramach Systemu Zarządzania Sprawami oraz że od tego czasu obie strony wynegocjowały porozumienie, które powinno zostać w niedługim czasie podpisane.

3.4.5. Europejska sieć sądowa

- 14 punktów kontaktowych jest wyznaczonych w ramach prokuratury (3 w Prokuraturze Generalnej i 11 na szczeblu sądów apelacyjnych), a 2 są ulokowane w Ministerstwie Sprawiedliwości. Na punkt kontaktowy nie wyznaczono żadnego sędziego. Mimo że z prawnego punktu widzenia prokuratorzy i sądy mogą się zwracać do wszystkich punktów kontaktowych bez wyjątku, sędziowie preferują kontakt z ministerstwem. Jak podkreśliły polskie organy, należy zauważyć, że sytuacja się zmienia. Eksperti uznają za bardzo pozytywny sygnał to, że sędziowie i prokuratorzy są otwarci na współpracę za pośrednictwem tych nowo ustanowionych kanałów.
- Punkty kontaktowe są też wyznaczone w Prokuraturze Generalnej – na potrzeby prokuratorów.
- Krajowy korespondent europejskiej sieci sądowej ma siedzibę w Prokuraturze Generalnej. Należy też do krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu.

DECLASSIFIED

4. WYMIANA INFORMACJI

W czerwcu 2011 roku Eurojust stworzył elektroniczny formularz, by ułatwić organom krajowym wywiązywanie się z obowiązku przekazywania mu ustrukturyzowanych informacji zgodnie z art. 13 ust. 5–7 decyzji o Eurojuście. Niedawno udostępnił wersję 2.0 formularza.

4.1. Przekazywanie informacji Eurojustowi przez organy sądowe i organy ścigania

4.1.1. Bazy danych mogących być przedmiotem wymiany z Eurojustem

Prokuratura Generalna posiada własny centralny system informatyczny – Centralną Bazę Danych Systemu Informatycznego Prokuratury – złożony z wewnętrznej bazy danych SIP (System Informatyczny Prokuratury) i z modułu zapewniającego dostęp do baz zewnętrznych.

Baza SIP ma zasięg ogólnokrajowy i gromadzi dane z baz prowadzonych przez okręgowe jednostki prokuratury. Zawiera informacje rejestracyjne, oznaczenia spraw i dane z tych baz (np. przedmiot postępowania, zarzuty ewentualnie do przedstawienia podejrzanym, dowody, zidentyfikowani pokrzywdzeni i podejrzani, zastosowane środki zapobiegawcze, wynik postępowania i orzeczenia sądowe).

Prokuratura ma zdalny dostęp do danych gromadzonych i przetwarzanych w bazach zewnętrznych, takich jak PESEL (Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności), KCIK (Krajowe Centrum Informacji Kryminalnych), CEP (Centralna Ewidencja Pojazdów), CEK (Centralna Ewidencja Kierowców), SIS (system informacyjny Schengen) i KRK (Krajowy Rejestr Karny). Bazy te są prowadzone przez policję lub inne organy państwowe, a prokuratura ma do nich dostęp na podstawie ustawowego zezwolenia.

Ponadto prokuratura ma swój własny system KCIK-Prokuratura, zaprojektowany do rejestrowania tylko informacji karnych wytworzonych przez jednostki prokuratury.

4.1.2. Obowiązek wymiany informacji na podstawie art. 13 ust. 5–7

Państwa członkowskie poproszono o opisanie, jak u nich wykonywany jest obowiązek wymiany informacji na podstawie art. 13 ust. 5–7 najnowszej decyzji o Eurojuście, oraz o podanie, które właściwe organy krajowe są w tę wymianę zaangażowane, jak przesyła się informacje (centralnie czy w sposób zdecentralizowany) oraz jaką rolę odgrywa w tym względzie krajowy system koordynacyjny Eurojustu. Państwa członkowskie poproszono również o przedstawienie odnośnych instrukcji udzielonych właściwym organom (wytyczne, praktyczne wskazówki itp.).

Polskie organy odpowiedziały następująco:

– ad art. 13 ust. 5:

Krajowy korespondent Eurojustu koordynuje działania wszystkich korespondentów i punktów kontaktowych, w tym punktu kontaktowego sieci ds. wspólnych zespołów śledczych. Wymienia też informacje z przedstawicielem krajowym. Ponieważ przedstawiciel krajowy może uczestniczyć w tworzeniu wspólnego zespołu śledczego, informacje otrzymuje, gdy pada propozycja powołania takiego zespołu.

Poza tym na każdy punkt kontaktowy i każdego korespondenta nałożono bezpośredni obowiązek współpracy z przedstawicielem krajowym w Eurojuście w ramach krajowego systemu koordynacyjnego.

Pismo instrukcyjne Zastępcy Prokuratora Generalnego z dnia 13 czerwca 2011 r., potwierdzone pismem instrukcyjnym z dnia 11 stycznia 2013 r., nakłada na prokuratorów apelacyjnych bezpośredni obowiązek niezawodnego i niezwłocznego przekazywania Prokuraturze Generalnej (na nazwisko krajowego korespondenta Eurojustu) informacji m.in. o wszczęciu wspólnych śledztw.

– ad art. 13 ust. 6:

Na prokuratorów apelacyjnych nałożono obowiązek niezwłocznego przekazywania Prokuraturze Generalnej aktualizowanych na bieżąco informacji o:

1) każdym wszczętym przez podległe jednostki organizacyjne postępowaniu przygotowawczym o przestępstwo dotyczące co najmniej trzech państw członkowskich Unii Europejskiej, w którym wnioski o udzielenie międzynarodowej pomocy prawnej lub o wykonanie orzeczenia podlegającego wzajemnemu uznawaniu zostały przekazane do co najmniej dwóch państw członkowskich Unii Europejskiej, jeżeli:

a) przedmiotem postępowania jest czyn zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat, będący przestępstwem:

- fałszowania oraz obrotu fałszywymi pieniędzmi lub innymi środkami płatniczymi,
- handlu ludźmi,
- łapownictwa i płatnej protekcji,
- na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej,
- nielegalnego obrotu bronią palną, amunicją lub ich istotnymi częściami,
- nielegalnego wytwarzania, przetwarzania, przemytu środków odurzających, prekursorów, środków zastępczych lub substancji psychotropowych lub obrotu nimi,
- o charakterze terrorystycznym,
- przeciwko ochronie danych gromadzonych, przechowywanych, przetwarzanych lub przekazywanych w systemie informatycznym,
- przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego,
- udziału w zorganizowanej grupie albo związku mającym na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego,
- wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł,

b) z materiału dowodowego wynika, że przestępstwo może spowodować poważne skutki transgraniczne, skutki dla Unii Europejskiej lub dotyczyć innych państw członkowskich Unii Europejskiej niż te, które są bezpośrednio zaangażowane.

Zanim rozporządzenie z dnia 30 kwietnia 2012 r. weszło w życie, czyli przed dniem 1 czerwca 2012 r., dane te przekazywano na podstawie pisma instrukcyjnego Zastępcy Prokuratora Generalnego z dnia 13 czerwca 2011 r. dotyczącego wejścia w życie decyzji Rady 2009/426/WSiSW z dnia 4 czerwca 2011 r. Wspomniane pismo instrukcyjne nadal obowiązuje.

Przekazywanie informacji przedstawicielowi krajowemu jest zadaniem Prokuratury Generalnej, a ściślej – krajowego korespondenta Eurojustu, który w myśl zarządzenia nr 51/12 ma obowiązek „zapewnieni[a] terminowego przekazywania odnośnych informacji”.

W dniu 11 stycznia 2013 r. Zastępca Prokuratora Generalnego skierował do prokuratorów apelacyjnych kolejne pismo instrukcyjne z informacją o powołaniu krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu w Prokuraturze Generalnej i o jego zadaniach, obsadzie i zakresie kompetencji poszczególnych członków. Przypominając w nim o obowiązkach nałożonych pismem instrukcyjnym z dnia 13 czerwca 2011 r., a wynikających z rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2012 r. i zarządzenia nr 51/12, zachęcił prokuratorów do wykorzystywania możliwości, jakie stwarza zarówno Eurojust, jak i krajowy system koordynacyjny Eurojustu, a także europejska sieć sądowa.

Analogiczny obowiązek przekazywania informacji, które objęte są zakresem art. 13 ust. 6 decyzji o Eurojuście, spoczywa także na sądach powszechnych, o ile informacje te nie zostały przekazane w postępowaniu przygotowawczym. Informacje te sądy powinny przekazywać bezpośrednio krajowemu przedstawicielowi w Eurojuście.

– ad art. 13 ust. 7:

Przedstawiciel krajowy nie otrzymuje od polskich organów wymiaru sprawiedliwości informacji o przesyłkach niejawnie nadzorowanych przez co najmniej trzy państwa członkowskie, gdyż prowadzenie i nadzorowanie takich operacji nie podlega kompetencjom sądów ani prokuratur. Wyłączne kompetencje mają w tej kwestii policja, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Straż Graniczna.

Krajowy system koordynacyjny i krajowy korespondent Eurojustu mają informować przedstawiciela krajowego o sprawach, w których zachodzi lub może zajść kolizja jurysdykcji, i o sprawach, w których powtarzają się trudności z wykonywaniem wniosków i orzeczeń dotyczących współpracy wymiarów sprawiedliwości lub powtarza się odmowa ich wykonania. Każda prokuratura apelacyjna musi te informacje przekazywać Prokuraturze Generalnej. Zasady i tryb ich przekazywania są takie same, jak opisano w sekcji na temat art. 13 ust. 6.

4.1.3. *Wykonywanie obowiązku wymiany informacji w myśl art. 2 decyzji Rady 2005/671/WSiSW*

Obowiązek ten jest wykonywany centralnie przez Prokuraturę Generalną – przez Departament ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji. Wygląda na to, że na podstawie przedmiotowej decyzji nie były przykazywane Eurojustowi żadne dane.

Kompetencje wspomnianego departamentu, w którym funkcje służbowe pełni korespondent Eurojustu ds. terroryzmu (obecnie dyrektor tego departamentu), obejmują nadzór nad postępowaniem przygotowawczym w sprawach o przestępstwa noszące cechy terroryzmu oraz monitorowanie spraw podobnych.

Każda powszechna jednostka organizacyjna prokuratury, która prowadzi czynności w takich sprawach lub wszczyna śledztwo, ma obowiązek natychmiast poinformować Prokuraturę Generalną – Departament ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji.

Jak zaznaczyły polskie organy, kilkakrotnie w ciągu ostatnich lat przypomniano prokuratorom apelacyjnym, że mają obowiązek natychmiast informować, gdy wszczynane jest jakiekolwiek postępowanie mające związek z terroryzmem.

Ponadto, jak już wspomniano, krajowy korespondent Eurojustu ds. terroryzmu współpracuje jako członek krajowego systemu koordynacyjnego z krajowym przedstawicielem w Eurojuście w sprawach, które dotyczą przestępstw noszących cechy terroryzmu. Natomiast krajowy przedstawiciel musi zapewnić terminowe przekazanie Eurojustowi informacji, które spełniają kryteria art. 13 ust. 6.

4.1.4. Kanały przekazywania informacji Eurojustowi

W myśl rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2012 r. przekazywane informacje mają następującą strukturę: przedmiot postępowania; imię, nazwisko, data urodzenia, zajęcie, miejsce zamieszkania podejrzanego i jego numer PESEL, o ile go posiada; imię, nazwisko, data urodzenia, zajęcie, miejsce zamieszkania pokrzywdzonego i jego numer PESEL, o ile go posiada; zaangażowane państwa członkowskie; krótki opis przestępstwa i jego kwalifikacja prawna; informacje o skierowanych wnioskach o międzynarodową pomoc prawną, ich zakresie i o stanie ich realizacji; w przypadku postępowań o przestępstwa noszące cechy terroryzmu – dodatkowo informacje o treści prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie karne oraz o ewentualnych powiązaniach z innymi postępowaniami karnym; a także państwa członkowskie, z którymi może zachodzić kolizja jurysdykcji.

Informacje te można wprowadzać do zautomatyzowanego Systemu Zarządzania Sprawami dowolnym sposobem, w tym drogą mailową. Obecnie, z uwagi na brak odpowiedniego łącza z Systemem Zarządzania Sprawami, trzeba korzystać z poczty elektronicznej i faksu. Polskie organy poinformowały po zakończeniu wizyty, że na dzień 12 września 2013 r. wysłano do Eurojustu około 31 zgłoszeń spraw, a dalsze zgłoszenia są przygotowywane.

Na razie danych nie przekazywano za pomocą formularza Eurojustu. Polskie organy stwierdziły, że okazją do skorzystania z tego formularza w Polsce będzie połączenie Prokuratury Generalnej i niższych jednostek prokuratury bezpiecznym systemem elektronicznym i że przygotowania do ustanowienia takiego systemu są w toku. Pozwoli to nie tylko korzystać z formularza Eurojustu, ale przede wszystkim otworzy prokuratorom w Polsce nowe możliwości operacyjne. Planuje się, że system będzie gotowy do działania w przyszłym roku.

4.2. Informacje zwrotne od Eurojustu

Jak wynika z odpowiedzi Eurojustu na otrzymany kwestionariusz, Eurojust nie prowadzi statystyk na temat informacji wysyłanych właściwym organom krajowym w myśl art. 13a decyzji o Eurojuście. Eurojust rutynowo przekazuje tym organom informacje operacyjne, strategiczne i zwrotne. Informacje (także zwrotne) przekazuje się przeważnie w sposób nieformalny: podczas bezpośrednich kontaktów między przedstawicielem krajowym, zastępcą przedstawiciela krajowego i asystentem a organami ich państwa członkowskiego. Eurojust planuje rozszerzyć zakres i charakter informacji zwrotnych, gdyż wzrasta ilość informacji otrzymywanych na temat spraw od organów krajowych zgodnie z art. 13 (zwłaszcza ust. 1 i 5–7). Zakres i charakter informacji zwrotnych zależy istotnie od ilości, terminu i treści informacji wysyłanych Eurojustowi. Dodatkowo, w związku z nowymi kompetencjami przyznanymi Eurojustowi i obowiązkiem wynikającym z art. 13 a, Eurojust może przekazywać nowe rodzaje zwrotnych informacji operacyjno-strategicznych.

Artykuł 13a decyzji o Eurojuście nakazuje mu powiadamiać właściwe organy – z własnej inicjatywy lub na wniosek – o wynikach przetwarzania informacji. Polska nie występowała z takim wnioskiem, ani też na razie nie otrzymała żadnych informacji z inicjatywy Eurojustu.

Warto niemniej podkreślić, że ogólna ocena jakości i skuteczności wsparcia otrzymywanego od Eurojustu przez organy centralne jest bardzo pozytywna. Polską komórkę w Eurojuście postrzegają one i przedstawiają jako partnera, z którym mają owocny kontakt.

4.2.1. Projekt E-POC

Polska nie uczestniczy w E-POC IV.

4.3. Wnioski

- Wygląda na to, że pisma instrukcyjne wysyłane przez Zastępcę Prokuratora Generalnego, które są oparte na obowiązkach wynikających z art. 13 przewidzianego w rozporządzeniach, są funkcjonalną formą informowania i instruowania polskich prokuratorów. Wątpliwe jest jednak, czy są one wystarczające, jeżeli chodzi o faktyczne wykonywanie tych obowiązków. Wręcz przeciwnie: niska liczba zgłoszeń sugeruje, że Polska musi bardziej się postarać, by Eurojust był powiadamiany o sprawach mieszczących się w jego kompetencjach. Dodatkowo byłoby chyba użyteczne, gdyby Polska udzieliła prokuratorom i sędziom dalszych wskazówek w interpretowaniu art. 13 w świetle polskich przepisów.
- Wszystkie informacje dla Eurojustu muszą być przekazywane drogą służbową w prokuraturze. Zatem wszystkie zgłoszenia z rejonu trafiają do okręgu, potem do prokuratury apelacyjnej, a stamtąd do Prokuratury Generalnej. Następnie krajowy korespondent systemu koordynacyjnego Eurojustu powinien informacje przesłać krajowemu przedstawicielowi.
- Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 23 lutego 2007 r., zmienionym w grudniu 2012 r., sądy mają obowiązek przekazywać bezpośrednio Eurojustowi informacje, które są przedmiotem art. 13 decyzji o Eurojuście z roku 2009 i które nie zostały przekazane w postępowaniu przygotowawczym. Jak dotąd sądy nie przekazały żadnych takich informacji.
- Obowiązek informowania przedstawiciela krajowego o przesyłkach niejawnie nadzorowanych (art. 13 ust. 7 lit. b)) nie został przeniesiony do prawa krajowego. Zdaniem polskich organów kwestia ta nie została uregulowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości, gdyż wyłączne kompetencje ma tu policja, która podlega Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.
- Obowiązek wynikający z art. 13 ust. 5 nie został przeniesiony do prawa krajowego, lecz wprowadzony w życie środkami praktycznymi. Zastępca Prokuratora Generalnego wydał w dniu 11 stycznia 2013 r. wiążące dla prokuratorów pismo instrukcyjne.
- Formularz Eurojustu nie jest wykorzystywany. Informacje przesyła się faksem. Dopiero krajowy przedstawiciel wprowadza odpowiednie dane do Systemu Zarządzania Sprawami. Z formularza planuje się korzystać w przyszłości, w zależności o uwarunkowań technicznych.

5. ASPEKTY OPERACYJNE

5.1. Praktyczna współpraca z Eurojustem

W roku 2011 odnotowano w rejestrach polskiej komórki w Eurojuście 108 spraw przysłanych przez Polskę oraz 113 spraw skierowanych do Polski przez inne państwa członkowskie Unii Europejskiej i Norwegię. W roku 2012 odnotowano 143 sprawy z Polski i 124 skierowane do Polski przez inne państwa członkowskie Unii Europejskiej i Norwegię.

Odnotowane sprawy to zarówno kwestie zarejestrowane w Eurojuście, jak i kwestie podejmowane przez polską komórkę w bezpośrednich kontaktach z innymi przedstawicielami państw członkowskich Unii Europejskiej, ale nie rejestrowane w Systemie Zarządzania Sprawami.

Jak wynika z analizy odnotowanych spraw, większość z nich (czyli z ogółu spraw zgłoszonych i otrzymanych przez Polskę) nie jest zawiła, ma charakter dwustronny i nie jest pilna. Najczęściej sprawy wprowadza się, gdy zostanie przygotowany i wyekspediowany wniosek o pomoc prawną, a wprowadzenie ma przyspieszyć i ułatwić wykonanie wniosku.

5.2. Przydział spraw Eurojustowi, europejskiej sieci sądowej lub innym podmiotom

W odpowiedzi na kwestionariusz polskie organy stwierdziły, co następuje:

W ocenie polskiej komórki w Eurojuście podstawowym kryterium, według którego właśnie Eurojust wybiera się jako organ, mogący pomóc uzyskać materiały i informacje do postępowania karnego prowadzonego w Polsce, jest jego solidna reputacja dobrze zinstytucjonalizowanej organizacji o długim stażu i rozległych kontaktach z organami ścigania i organami wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich. O wyborze decyduje też rodzaj sprawy. Jeżeli postępowanie podlega kompetencjom Eurojustu, prokuratorzy kontaktują się z krajowym przedstawicielem. Jeżeli nie, wybór pada na punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej. Tu najważniejszym kryterium wyboru jest to, czy dany punkt kontaktowy europejskiej sieci sądowej jest aktywny i czy odpowiada na zapytania. Dużą wagę ma też pozytywne doświadczenie wyniesione z wcześniejszej współpracy.

Kwestie, w których prokuratura powinna występować o pomoc do punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej, określa § 3 zarządzenia nr 51/12. Kwestie, w których można występować do krajowego przedstawiciela Eurojustu, wynikają z § 11 rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2012 r., który to paragraf określa zakres kompetencji krajowego przedstawiciela.

Jeżeli chodzi o sądy powszechne, rozporządzenie z dnia 23 lutego 2007 r. (§ 329k i 329n) określa, jakie sprawy należy kierować do Eurojustu, a jakie – do europejskiej sieci sądowej.

5.3. Doświadczenia ze sprawami podlegającymi kompetencjom Eurojustu

Jeżeli sprawa wymaga interwencji bądź zaangażowania krajowego przedstawiciela, prokuratura lub sąd mają przysyłać mu ją bezpośrednio. Mogą korzystać ze wszelkich środków łączności. Konkretnie przekazują kopię dotychczas opracowanych dokumentów i dotychczasowej korespondencji oraz muszą dołączyć pisemny wniosek określający, jakiej pomocy oczekują od krajowego przedstawiciela. W tym samym formacie przyjmowane są sprawy przekazywane przez przedstawicieli państw członkowskich UE pracujących w Eurojuście.

Polska komórka odnotowuje sprawy w jednym z dwóch rejestrów: sprawy przekazane przez Polskę oraz sprawy kierowane do Polski. Do każdej sprawy składa się akta.

Gdy sprawa zostanie odnotowana przez komórkę, następuje jej ocena przez krajowego przedstawiciela lub jego asystenta i zapada decyzja, czy:

1. zarejestrować sprawę w Systemie Zarządzania Sprawami i prowadzić ją jako sprawę Eurojustu,
2. wystąpić o pomoc lub informacje do innego krajowego przedstawiciela w Eurojuście, bez rejestrowania sprawy w Systemie Zarządzania Sprawami,
3. zwrócić się do punktu kontaktowego europejskiej sieci sądowej innego państwa za pośrednictwem przedstawiciela tego państwa w Eurojuście lub bezpośrednio (czyli krajowy przedstawiciel tego państwa nie będzie pośredniczyć).

Występujący o pomoc organ krajowy otrzymuje powiadomienie, że sprawa została odnotowana przez polską komórkę. Na bieżąco jest też informowany (zazwyczaj e-mailowo) o dalszych postępach w wykonywaniu wniosku i o ostatecznym wyniku działań. Gdy wniosek zostanie wykonany, polska komórka usuwa sprawę (także z Systemu Zarządzania Sprawami, jeżeli była tam zarejestrowana) jako zakończoną.

Odnutowywanie spraw reguluje § 22 rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2012 r., w myśl którego przedstawiciel krajowy zakłada i prowadzi dla każdej sprawy akta tymczasowe w formie papierowej lub elektronicznej. Przedstawiciel krajowy oznacza wybrane informacje w aktach tymczasowych prowadzonych w formie elektronicznej lub wprowadza je do systemu w sposób umożliwiający ich późniejsze automatyczne wyszukiwanie za pomocą indeksu.

W § 26 tego samego rozporządzenia stwierdza się, że jeżeli przepisy nie stanowią inaczej, prokuratorzy porozumiewają się bezpośrednio z instytucjami Unii Europejskiej, w tym w szczególności z Eurojustem, europejską siecią sądową oraz z OLAF-em. W sprawach zawiłych, jeżeli wymagają tego okoliczności sprawy, prokuratorzy mogą porozumiewać się z instytucjami Unii Europejskiej za pośrednictwem Prokuratury Generalnej.

O bezpośrednim kontakcie sądów z krajowym przedstawicielem w Eurojuście stanowi rozporządzenie z dnia 23 lutego 2007 r. z późniejszymi zmianami.

5.3.1. Sprawy angażujące kompetencje przedstawiciela krajowego (art. 6)

Na razie nie odnotowano takich spraw.

5.3.2. Sprawy podejmowane przez Eurojust jako kolegium (art. 7)

Na razie nie odnotowano takich spraw.

5.4. Praktyka spotkań koordynacyjnych

Spotkania koordynacyjne są zdaniem polskich organów bardzo użyteczne, gdyż pozwalają zintensyfikować współpracę między zainteresowanymi państwami, przygotować skoordynowane, wspólne działania proceduralne oraz wynegocjować warunki utworzenia wspólnego zespołu śledczego. Na tym tle zaskakujące jest, że w czasie dwóch lat poprzedzających wizytę na miejscu Polska wystąpiła o jedno tylko spotkanie koordynacyjne.

W opinii polskich organów korzyści wynikające ze spotkania koordynacyjnego (które ma służyć wspomnianym wyżej celom) zależą od właściwego przygotowania. Chodzi tu o to, jaka jest waga sprawy, na jakim etapie postępowania karnego ma się odbyć planowane spotkanie koordynacyjne oraz jakie cele państwo występujące pragnie takim spotkaniem osiągnąć. Jeżeli zamysł spotkania koordynacyjnego nie opiera się na gruntownej analizie celów do osiągnięcia, wtedy spotkanie staje się jedynie okazją do bezpośredniej współpracy międzypaństwowej, a korzyści dla Eurojustu i stron są dyskusyjne.

Z polskiego doświadczenia wynika, że spotkania koordynacyjne należy organizować tylko wtedy, gdy sprawa dotyczy przestępstwa objętego decyzją o Eurojuście i gdy spotkanie jest faktycznie głęboko uzasadnione.

Ponieważ krajowy system koordynacyjny analizuje informacje przekazywane przez powszechne jednostki organizacyjne prokuratury w sprawach o charakterze transgranicznym, można dopuścić stwierdzenie, że właściwa prokuratura może wystąpić o zorganizowanie spotkania. Odnosnych wyjaśnień i informacji w odpowiedzi na bieżące zapytania może dostarczyć krajowy korespondent Eurojustu (zastępca przedstawiciela krajowego w Eurojuście).

5.5. Korzystanie z dyżurnej jednostki koordynacyjnej

Informację o istnieniu dyżurnej jednostki koordynacyjnej krajowy przedstawiciel w Eurojuście przekazał Prokuraturze Generalnej – Departamentowi ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji.

Objaśniał również jej działanie na różnych spotkaniach z prokuratorami (seminariach, dyskusjach). Informacje o niej zostały przekazane przez Prokuraturę Generalną za pośrednictwem struktury hierarchicznej wszystkim prokuratorom w Polsce, Ministerstwu Sprawiedliwości i Komendzie Głównej Policji – przez krajowego korespondenta Eurojustu (formalnym pismem podpisanym przez dyrektora Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji).

Na razie jednostka nie otrzymała żadnych zgłoszeń.

5.6. Doświadczenie w sprawach związanych ze współpracą między krajowym systemem koordynacyjnym Eurojustu a krajową jednostką Europolu

W odpowiedzi Polski na kwestionariusz stwierdzono, że nie odnotowano na razie takich doświadczeń. Polskie organy przekazały następnie, że sytuacja się zmienia oraz że kontakty i nieformalna wymiana informacji prowadzone są obecnie w trybie doraźnym.

5.7. Wnioski

- Podstawowe kryterium przydziału spraw Eurojustowi lub europejskiej sieci sądowej jest określone w ustawodawstwie krajowym.
- Ze statystyk i z odpowiedzi polskich przedstawicieli podczas kilku wizyt wynika jasno, że Polska nie wykorzystuje w pełni potencjału Eurojustu.
- Liczba spotkań koordynacyjnych jest niska. W większości nie Polska je inicjowała.
- Liczba wspólnych zespołów śledczych, przy których współpracowała polska komórka, jest na razie bardzo niska.
- Większość spraw obsługiwanych przez krajowego przedstawiciela Polski i polską komórkę w Eurojuście dotyczy ułatwienia wzajemnej pomocy prawnej i wykonywania europejskiego nakazu aresztowania, ma charakter dwustronny, nie jest zawiła ani pilna.

6. WSPÓŁPRACA

6.1. Współpraca z innymi agencjami UE

Polska podała, że na razie jej doświadczenie ograniczało się do kontaktów mailowych z OLAF-em oraz do przekazywania OLAF-owi (przez osoby kontaktowe) wyjaśnień co do polskich przepisów i informacji o postępowaniach karnych wchodzących w interesujący go zakres.

6.2. Współpraca z państwami trzecimi

Krajowy przedstawiciel w Eurojuście pomaga organom krajowym w sprawach angażujących państwa trzecie, które podpisały umowę o współpracy z Eurojustem, oraz państwa, które ustanowiły punkty kontaktowe z Eurojustem.

Zdaniem krajowego przedstawiciela Polski korzyść z angażowania Eurojustu w stosunki z państwami trzecimi jest taka, że ułatwia on kontakty i uczestnictwo w sprawach prowadzonych wewnętrznie oraz ułatwia akceptację udziału państw trzecich przez organy krajowe. Dotyczy to państw, które podpisały umowę o współpracy z Eurojustem i wyznaczyły odpowiednie punkty kontaktowe we własnych strukturach. W praktyce stosunki takie nawiązano w konkretnych sprawach z Ukrainą, Szwajcarią, Brazylią, Chorwacją, Bośnią i Hercegowiną oraz Dominikaną (przez sieć IberRed, która podpisała z Eurojustem umowę o współpracy).

6.3. Praktyczna współpraca z europejską siecią sądową

6.3.1. *Współpraca między przedstawicielem Polski a europejską siecią sądową*

Krajowy przedstawiciel Polski w Eurojuście aktywnie uczestniczy we współpracy z prokuratorami będącymi punktami kontaktowymi europejskiej sieci sądowej. W pilnych sprawach, gdy trzeba jak najszybciej wykonać wniosek o pomoc międzynarodową, pośrednictwo Eurojustu pomaga go wykonać w terminie wskazanym przez występujące państwo (często dwa – trzy tygodnie od daty wpłynięcia wniosku).

Punkty kontaktowe sieci ponadto m.in. ustalają telefonicznie z Eurojustem najlepszy kanał przekazywania wniosków o międzynarodową pomoc prawną.

Punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej cenią pośrednictwo asystenta przedstawiciela krajowego w przekazywaniu zarówno wniosków od innych punktów kontaktowych, jak i np. porad brytyjskiej komórki w Eurojuście co do wniosków o pomoc kierowanych do Wielkiej Brytanii.

Punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej w Ministerstwie Sprawiedliwości nie mają praktycznego doświadczenia we współpracy z krajowym przedstawicielem Polski w Eurojuście, gdyż jego działalność dotyczy głównie etapu przygotowawczego postępowań karnych (domena prokuratury). Sprawy w tym zakresie są więc załatwiane przez punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej ulokowane w Prokuraturze Generalnej. Poza tym polskie sądy mają prawo bezpośrednio kontaktować się z krajowym przedstawicielem w Eurojuście na mocy §329n rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. z późniejszymi zmianami.

DECLASSIFIED

6.3.2. Krajowe zaplecze sieci

Wykonując zadania w ramach europejskiej sieci sądowej, punkty kontaktowe posługują się głównie urządzeniami technicznymi (komputer, faks, telefon, internet, poczta elektroniczna). Korzystają też z informacji na stronie sieci. Najpopularniejsze źródła to ATLAS, lista punktów kontaktowych oraz *fiches belges*.

6.3.3. Sprawność operacyjna punktów kontaktowych sieci

Prokuratorzy (punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej) obsługują średnio od 15 do 45 spraw i wniosków rocznie. Punkty kontaktowe w Ministerstwie Sprawiedliwości obsługują od 50 do 70 spraw i wniosków rocznie. Najczęściej są to prośby o szybsze wykonywanie wniosku (kierowane zarówno do państwa będącego nadawcą wniosku, jak i do państwa będącego jego adresatem) oraz zapytania informacyjne dotyczące przepisów (zapytania od obcych organów).

Współpraca z punktami kontaktowymi niektórych państw członkowskich UE przebiega bardzo sprawnie (np. z Niemcami, Austrią, państwami skandynawskimi, Czechami). Na przykład odpowiedzi Niemiec na zapytania punktów kontaktowych nadchodzą w ciągu 2 – 3 dni, czasem nawet tego samego dnia (np. informacja o postępie w wykonywaniu wniosku). Ale jeżeli chodzi o niektóre państwa, trudno mówić o jakiegokolwiek współpracy, gdyż ich punkty kontaktowe w ogóle nie reagują na zapytania (przedtem tak było z Irlandią i Francją, a obecnie z Hiszpanią, która często nie reaguje na wysłane zapytania). Wreszcie bywa, że kontakt jest niemożliwy przez nieznaną języka, choć dane państwo deklarowało określony język jako znany (np. angielski we Włoszech).

6.3.4. Ocena strony internetowej sieci i jej funkcji

Strona europejskiej sieci sądowej jest oceniana jako użyteczna i przejrzysta. Najczęściej przydają się: ATLAS, lista punktów kontaktowych oraz praktyczne informacje o instrumentach wzajemnej pomocy prawnej i o europejskim nakazie aresztowania.

Minusem jest to, że strona nie jest regularnie aktualizowana. Punktom kontaktowym sieci oraz polskim sądom bardzo przydałoby się wzbogacenie ATLASU o nowe instrumenty prawne oraz dodanie praktycznych informacji (np. wykonywanie kar pieniężnych oraz wyroków pozbawienia wolności).

6.4. Wnioski

- Polska ceni europejską sieć sądową. Widzi jej użyteczność. Niemniej polskie organy zwróciły uwagę na duże różnice w sprawności punktów kontaktowych w niektórych państwach członkowskich.
- Z europejskiej sieci sądowej Polska korzysta często w prostych sprawach dwustronnych, np. wysyłając ponaglenia w sprawie wniosków o wzajemną pomoc prawną. Podobnie jak Eurojust, europejska sieć sądowa służy jej też do prostych rzeczy, np. do znalezienia właściwego adresu zagranicznego organu.
- Nie ma ogólnych zasad ani instrukcji wskazujących, czy daną sprawę należy kierować do Eurojustu czy do europejskiej sieci sądowej. Wybór następuje doraźnie w każdej sprawie.
- Najczęściej stosowaną funkcją jest ATLAS. Istotne jest, aby był regularnie aktualizowany. W przeszłości aktualizacja nie zawsze miała miejsce. Informacje o niektórych państwach w ATLASIE nie występują wcale lub są fragmentaryczne.
- Inne często wykorzystywane funkcje to lista punktów kontaktowych oraz *fiches belges*.

7. SPECJALNE TECHNIKI DOCHODZENIOWE – DOŚWIADCZENIA PRAKTYCZNE

7.1. Przesyłki niejawnie nadzorowane (art. 9d lit. a))

Ponieważ przesyłka niejawnie nadzorowana nie leży w Polsce w gestii sądu, polska komórka w Eurojuście nie ma w tym zakresie doświadczeń.

7.2. Udział przedstawicieli krajowych we wspólnych zespołach śledczych (art. 9f)

W polskim modelu krajowy przedstawiciel może współuczestniczyć w pracach wspólnego zespołu śledczego jako przedstawiciel Eurojustu.

W latach 2009–2012 działał polsko-szwajcarski zespół, powstały na potrzeby postępowania prokuratury apelacyjnej we Wrocławiu zgodnie z art. 20 Drugiego protokołu dodatkowego z dnia 8 listopada 2001 r. do Europejskiej konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych z roku 1959. Ponieważ wykonał swoje zadanie, postanowiono nie przedłużać jego działalności i w dniu 10 listopada 2012 r. została ona zakończona. Prokurator apelacyjny we Wrocławiu bardzo pozytywnie ocenił efekty pracy zespołu.

Stworzenie wspólnego zespołu śledczego przyniosło następujące, wymierne korzyści proceduralne:

- 1) poprawę bieżącej koordynacji i wspólnego planowania wielu czynności proceduralnych w obu śledztwach na terytorium Polski, Szwajcarii i innych państw, w tym zwłaszcza: przesłuchiwanie świadków, osadzania w areszcie, przedstawiania zarzutów, przesłuchiwanie podejrzanych, przeszukań i zajęcia mienia,
- 2) wspólne opracowanie taktyki poszczególnych czynności proceduralnych i kierunku obu śledztw, przez co osiągnięto
- 3) wzajemny udział przedstawicieli Polski i Szwajcarii we wspomnianych procedurach (przy czym strona inicjująca najpierw przygotowywała wniosek o pomoc prawną w wykonywaniu odnośnych czynności), dzięki czemu każda ze stron zachowywała kontrolę nad postępem czynności szczególnie ją interesujących,

- 4) bieżące konsultacje co do treści wspomnianych wniosków o pomoc prawną, aby usprawnić i przyspieszyć ich wykonanie,
- 5) bieżącą wymianę informacji operacyjnych,
- 6) bieżącą wymianę materiałów procesowych, np. protokołów przesłuchań, protokołów przeszukań i zajęcia mienia, dokumentacji handlowej i finansowej dotyczącej zarzucanych czynów,
- 7) ułatwienie wymiany informacji o czynnościach organów państwa trzeciego w przedmiocie śledztw, których dotyczą działania zespołu. Wszystkie te korzyści znacznie przyspieszyły prowadzenie czynności proceduralnych, zwiększyły ich merytoryczną wartość i pozwoliły uniknąć powielania działań.

Poza tym dzięki współpracy w zespole nie trzeba było innym uczestnikom postępowania niepotrzebnie ujawniać informacji posiadanych przez strony porozumienia, gdy ich ujawnienie mogłoby utrudnić postępowanie.

Obecnie Polska uczestniczy w działalności jednego wspólnego zespołu śledczego. W dniu 26 kwietnia 2012 r. Prokurator Generalny Rzeczypospolitej Polskiej i Prokurator Generalny Republiki Czeskiej podpisali w Starej Leśnej porozumienie (na podstawie art. 13 Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej z dnia 29 maja 2000 r.) dotyczące powołania wspólnego, polsko-czeskiego zespołu śledczego z udziałem prokuratorów z prokuratury okręgowej w Rzeszowie i z prokuratury w Ostrawie.

W porozumieniu zaznaczono, że w pracach zespołu Eurojust uczestniczy jako obserwator – za pośrednictwem krajowych przedstawicieli Czech i Polski lub osób przez nie wyznaczonych – wspierając międzynarodową współpracę wymiarów sprawiedliwości w danej sprawie karnej.

Gdy przygotowywano powołanie i uruchomienie polsko-czeskiego zespołu, krajowi przedstawiciele w Eurojuście udzielili wsparcia na pierwszym etapie tworzenia zespołu. Wsparcie miało charakter doradczy i konsultacyjny, zwłaszcza w ustalaniu szczegółów porozumienia i podstaw do występowania o dofinansowanie zespołu.

Polska komórka w Eurojuście była też zaangażowana w wyznaczanie członków zespołu. Przedstawiciele Eurojustu pomagali Polsce i Czechom podczas oceny wstępnej i negocjacji, służąc wskazówkami prawnymi i fachową wiedzą na temat działalności wspólnego zespołu śledczego. Odkąd podpisano porozumienie o powołaniu polsko-czeskiego zespołu, przedstawiciele Eurojustu na bieżąco monitorują jego działalność. Uczestnictwo przedstawicieli Eurojustu w pracach zespołu oraz ich zaangażowanie Polska ocenia bardzo pozytywnie.

Zdaniem prokuratora okręgowego w Rzeszowie współpraca trwa i rozwija się dobrze. Jak dotychczas nie stwierdzono żadnych problemów we wzajemnych kontaktach, wymianie informacji czy planowaniu i wykonywaniu czynności, a dzięki wyznaczeniu zespołu udało się zgromadzić znaczną ilość materiału dowodowego i usprawnić postępowanie przygotowawcze w sprawie.

Przedstawiciele Europolu nie brali na razie udziału w działalności zespołu, ale jak poinformowała prokuratura okręgowa w Rzeszowie, planuje się wystąpić wkrótce do Europolu o wsparcie techniczne, logistyczne i analityczne polsko-czeskiego zespołu.

W listopadzie 2012 roku wystąpiono do Unii Europejskiej o dofinansowanie. Na razie nie otrzymano informacji, czy zostaną przyznane fundusze na działalność zespołu.

7.3. Wnioski

- Ponieważ w Polsce przesyłki niejawnie nadzorowane podlegają kompetencjom organów ścigania, polska prokuratura odgrywa w tej kwestii bardzo ograniczoną rolę. Przeważnie nie informuje się o nich Eurojustu, jego możliwości nie mogą tu być wykorzystane (np. do spotkań koordynacyjnych, nawiązywania pilnych kontaktów z wymiarem sprawiedliwości innego państwa członkowskiego). Organy polskie rzadko uczestniczą we wspólnych zespołach śledczych (we dwóch do tej pory). Trwają negocjacje nad stworzeniem takiego zespołu z Niemcami.

O dofinansowanie ze strony Unii Europejskiej wystąpiono jak na razie tylko dla jednego zespołu.

- Zdaniem ekspertów instrument, jakim jest wspólny zespół śledczy, jest zdecydowanie za rzadko używany przez polskie organy.

8. SZKOLENIA I KAMPANIE INFORMACYJNE

8.1. Promowanie korzystania z Eurojustu i europejskiej sieci sądowej

8.1.1. Szkolenia

Ogólne informacje o europejskiej sieci sądowej i Eurojuście (np. kompetencje, zakres działalności) widnieją na powszechnie dostępnej stronie internetowej Prokuratury Generalnej. Strona zawiera też informacje o wyznaczeniu i zadaniach krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu.

Jeżeli chodzi o kampanie informujące o zakresie działalności Eurojustu w latach ubiegłych, polskie organy podjęły następujące działania:

- W lutym 2010 roku odbyła się w siedzibie Prokuratury Generalnej jednodniowa wideokonferencja z udziałem przedstawiciela krajowego skierowana do prokuratorów z prokuratur apelacyjnych i okręgowych.
- Podczas polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej zorganizowano w Krakowie w dniach 4–6 października 2011 r. strategiczne seminarium współorganizowane przez Eurojust poświęcone problemom ścigania przestępstw związanych z przemytem narkotyków. W seminarium uczestniczyli przedstawiciele polskiej prokuratury i sądów powszechnych.
- W dniach 19–20 kwietnia 2012 r. odbyło się w Warszawie seminarium popularyzujące Eurojust, poświęcone jego roli w rozwijaniu i umacnianiu skutecznej współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych między państwami członkowskimi. W seminarium uczestniczyli przewodniczący Eurojustu, prokurator generalny, jego zastępca, a także udział wzięło około 60 prokuratorów z wydziałów śledczych w prokuraturach okręgowych i apelacyjnych, które zajmują się postępowaniem przygotowawczym w sprawie najpoważniejszych przestępstw.
- Podczas oficjalnego spotkania kierownictwa Prokuratury Generalnej z prokuratorami prokuratur apelacyjnych z wydziałów ds. przestępczości zorganizowanej i korupcji, zorganizowanego w dniach 23–24 października 2012 r. w Jadwisinie, krajowy przedstawiciel zaprezentował metody współpracy z Eurojustem. W spotkaniu uczestniczyło niemal 70 prokuratorów.

– W ostatniej dekadzie krajowy przedstawiciel był zapraszany do udziału w oficjalnych dorocznych spotkaniach prokuratorów, gdzie prezentował rolę i zadania Eurojustu oraz zalety współpracy prawnej w sprawach karnych za pośrednictwem tej instytucji.

Jeżeli chodzi o europejską sieć sądową, jej punkty kontaktowe prowadzą szkolenia dla prokuratorów swoich jednostek. Szkolenia odbywają się zwykle raz do roku, a jednym z tematów są rola i zadania sieci.

Prokuratorzy i sędziowie obsługujący wnioski o międzynarodową pomoc prawną w sprawach karnych (czyli również punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej) uczestniczą również w szkoleniach organizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury w ramach programu dla prokuratorów i sędziów odpowiedzialnych za współpracę międzynarodową. Wśród zagadnień omawia się rolę i zadania Eurojustu i europejskiej sieci sądowej. Ostatnie takie szkolenie dla prokuratorów (poprowadzone w dwóch grupach) odbyło się w maju 2012 roku w Jastrzębiej Górze i obejmowało teoretyczne i praktyczne kwestie współpracy w ramach wspólnych zespołów śledczych.

Sekretariat europejskiej sieci sądowej organizuje cykl szkoleń językowych dla prokuratorów. Co się tyczy sędziów, Ministerstwo Sprawiedliwości postanowiło rozpropagować rolę Eurojustu i europejskiej sieci sądowej w ułatwianiu współpracy w sprawach karnych, organizując dla nich specjalne seminaria na obszarach właściwości wszystkich sądów apelacyjnych w Polsce. Seminaria te, zatytułowane „Rola i praktyczna działalność Eurojustu oraz europejskiej sieci sądowej we współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych”, są otwarte dla wszystkich zainteresowanych sędziów, nie tylko dla sędziów na co dzień rozpatrujących sprawy międzynarodowe. Na seminariach prezentuje się głównie praktyczne instrumenty, tak by sędziowie mogli korzystać z pomocy oferowanej przez europejską sieć sądową i Eurojust w faktycznych sprawach.

Również wykładowcami są sami praktycy: sędzia z Ministerstwa Sprawiedliwości, prokurator/krajowy korespondent Eurojustu oraz krajowe punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej (zarówno z Ministerstwa Sprawiedliwości, jak i z prokuratury). Seminaria organizuje Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z prezesami sądów okręgowych. Na przykład na marzec zaplanowane są seminaria w okręgowych sądach w Warszawie i Warszawie-Pradze oraz w Sądzie Okręgowym w Krakowie.

Podobne działania podjęła Prokuratura Generalna dla prokuratur na szczeblu apelacyjnym, okręgowym i – do pewnego stopnia – rejonowym. Szkolenia rozpoczęły się w marcu ubiegłego roku i potrwały przez cały rok 2013. Poprowadzą je przedstawiciel polskiej komórki w Eurojuście i punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej. Celem jest rozpropagowanie wśród praktyków wiedzy o kompetencjach Eurojustu, krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu i europejskiej sieci sądowej oraz o obecnych ramach prawnych, a także zaprezentowanie praktycznych przykładów dobrej współpracy.

8.1.2. *Inne działania*

W odpowiedzi na kwestionariusz polska komórka w Eurojuście wysyła prokuraturom i sądom apelacyjnym i okręgowym coroczne sprawozdanie Eurojustu z jego działalności. Krajowy przedstawiciel dostarcza również Prokuratorowi Generalnemu informacji o działalności polskiej komórki za każdy miniony rok kalendarzowy. Może też, zależnie od treści dokumentów opracowanych w Eurojuście, przekazywać pewne informacje właściwym organom (takim jak

Prokurator Generalny, Ministerstwo Sprawiedliwości, Komendant Główny Policji), korespondentom i punktom kontaktowym.

Informacje o projektach, nad którymi aktualnie pracują Eurojust i europejska sieć sądowa, są zwykle przesyłane bezpośrednio punktom kontaktowym przez sekretariat europejskiej sieci sądowej lub przez krajowego korespondenta sieci. Gdy potrzeba opinii polskich ekspertów o nowych projektach UE, odbywa się konsultacja z punktami kontaktowymi.

Podczas konsultacji na temat międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych prokuratury rejonowe oraz wydziały V i VI prokuratur okręgowych są informowane o możliwościach korzystania z pomocy punktów kontaktowych europejskiej sieci sądowej.

Jej punkty działające w prokuraturze rozsyłają informacje o zadaniach i zasadach działania sieci oraz dostarczają o niej materiałów jednostkom prokuratury okręgowej.

Analogicznie – punkty kontaktowe sieci w Ministerstwie Sprawiedliwości informują polskie sądy o jej zadaniach i kompetencjach operacyjnych, możliwościach korzystania z jej pomocy i jej stronie internetowej oraz dostarczają sądom materiałów o niej. Informacje są przekazywane e-mailowo, telefonicznie i w bezpośrednich kontaktach z sędziami.

Strona europejskiej sieci sądowej jest najczęściej wykorzystywanym źródłem. Informacje punktom kontaktowym przekazuje także krajowy korespondent sieci, a sądom – Ministerstwo Sprawiedliwości. Informacje są również przesyłane bezpośrednio przez sekretariat sieci.

Polskie organy wskazały we wrześniu 2013 roku, że w latach 2009 i 2013 opracowano dla prokuratorów dwa obszerne podręczniki na temat traktowania spraw karnych w stosunkach międzynarodowych. Udostępniono je (po polsku) na stronie Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Zespół ekspertów nie miał możliwości zapoznać się z ich treścią.

8.2. Wnioski

- Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury prowadzi regularne szkolenia w sprawie wzajemnej pomocy prawnej (kierowane obecnie również do „instruktorów ds. wzajemnej pomocy prawnej”), a także szkolenia ogólne na temat stosowania prawa unijnego w porządkach krajowych. Dodatkowo na początku 2013 roku zainaugurowano szkolenia szczegółowe (dla określonych odbiorców) na temat ram prawnych Eurojustu i europejskiej sieci sądowej.
- Poziom wiedzy praktyków o misji i działalności zarówno Eurojustu, jak i europejskiej sieci sądowej nie jest optymalny. Potrzebne wydaje się programowe, rozplanowane i mierzone wskaźnikami szkolenie. Przydatna byłaby również specjalna strona informacyjna w intranecie zawierająca informacje o przepisach, instrukcjach i wytycznych prawnych.
- Można by sądzić, że sytuacja w sądach zasadniczo się nie różni, ale zespół oceniający nie miał od nich wystarczających informacji. Niemniej, jak dowiedzieli się oceniający, w każdym sądzie okręgowym jest prawdopodobnie zasadniczo przynajmniej jeden sędzia specjalizujący się we współpracy międzynarodowej.

9. KOMENTARZE OGÓLNE I UWAGI KOŃCOWE

Od czasu reformy prokuratury z roku 2009, która weszła w życie w roku 2010, Minister Sprawiedliwości nie ma już zwierzchnictwa nad działalnością prokuratury, która cieszy się szeroką autonomią i niezależnością od wpływów politycznych. Równocześnie Minister Sprawiedliwości nadal jest organem kompetentnym do wydawania rozporządzeń. Rozporządzenia mogą być wydawane jedynie wtedy, gdy regulamin przewiduje podstawę prawną do nich. Prokurator Generalny nie ma oficjalnych uprawnień do proponowania legislacji ani do wydawania rozporządzeń. Może jedynie wydawać pisma instrukcyjne dla prokuratorów.

O ile sytuacja ta może sprzyjać niezależności prokuratora, o tyle grozi rozdzwieniem między formalnym a praktycznym wdrożeniem przepisów w ocenianej dziedzinie: Minister Sprawiedliwości ustanawia co prawda przepisy o współpracy, ale to wyłącznie Prokurator Generalny kieruje pracą prokuratorów i ją nadzoruje.

Zespół oceniający podkreśla, że wewnętrzna organizacja wymiaru sprawiedliwości powinna pozostawać w wyłącznej gestii państw członkowskich. Niemniej jego zdaniem ważne jest, aby potencjał istniejących struktur (bez względu na ich ramy) został wykorzystany w interesie walki z przestępczością ponadnarodową za pośrednictwem Eurojustu i europejskiej sieci sądowej.

Dlatego choć w pełni szanuje rozdzielenie Ministerstwa Sprawiedliwości i prokuratury w Polsce, to jednak uważa, że należy dołożyć starań, by zapewnić skuteczniejszą synergię między legislacją a praktyką.

10. ZALECENIA

Jeżeli chodzi o praktyczne wykonanie i funkcjonowanie decyzji o Eurojuście i decyzji o europejskiej sieci sądowej w sprawach karnych, zespół oceniający Polskę zdołał dokonać przeglądu polskiego systemu.

Polska ma 18 miesięcy na podjęcie działań w odpowiedzi na zalecenia przedstawione po ocenie w niniejszym sprawozdaniu, a z osiągniętych postępów powinna zdać relację Grupie Roboczej do Spraw Ogólnych w tym Oceny (GENVAL). Wyniki tej oceny powinna również na jakimś etapie przeanalizować Grupa Robocza ds. Współpracy w Sprawach Karnych (COPEN).

Sugestie dla organów Polski zespół oceniający chciałby podsumować w formie poniższych zaleceń. Ponadto, kierując się różnymi dobrymi przykładami, sformułował odnośne zalecenia dla UE oraz jej instytucji i agencji, a także dla innych państw członkowskich.

10.1. Zalecenia dla Polski

Polska powinna:

1. dopilnować skutecznego wykonania art. 13 decyzji o Eurojuście, w tym planowanego wprowadzenia w Polsce korzystania z formularza Eurojustu do bezpośredniemu przesyłu informacji na podstawie art. 13, by ułatwić cały proces; zastanowić się, czy konieczność przekazywania informacji związanych z art. 13 przez wszystkie szczeble hierarchiczne prokuratury nie szkodzi terminowości i czy nie można by jakimiś środkami przyspieszyć procedury (por. 3.5.4, 4.3 i 8.2).
2. przyspieszyć prace nad bezpiecznym łączem z Systemem Zarządzania Sprawami, by poprawić wymianę informacji z Eurojustem w obu kierunkach (por. 3.5.4).

3. zbadać, jak obecny, dość sztywny podział kompetencji można by przekształcić w skuteczniejszą, bardziej kooperacyjną strukturę, tak by zoptymalizować walkę z przestępczością zorganizowaną i transgraniczną przy wykorzystaniu europejskiej sieci sądowej i Eurojustu. Należałoby ewentualnie się zastanowić, jak lepiej zestroić fachowe doświadczenie organów centralnych, sędziów, prokuratorów i policji. Istotną rolę mogłoby odegrać Ministerstwo Sprawiedliwości, wydając wskazówki czy zalecenia dla praktyków na temat ram działania, nie ingerując jednak w same postępowania (por. 4.3, 5.7 i 8.2).
4. rozważyć stworzenie funkcji intranetowych do rozsyłania informacji na temat Eurojustu i europejskiej sieci sądowej wśród praktyków. Intranet ma tę przewagę nad osobnymi pismami i e-mailami, że informacja pozostaje stale dostępna w jednym miejscu, system taki jest szybki i sprawny; bardzo pożyteczna byłaby specjalna, poddana przeglądowi w roku 2013, strona zawierająca wszelkie mające zastosowanie instrumenty, akty, instrukcje i wytyczne opisujące zwłaszcza funkcje Eurojustu i europejskiej sieci sądowej oraz sytuacje, w których można by się kontaktować czy to z Eurojustem, czy to z europejską siecią sądową (por. 6.4 i 8.2).
5. przemyśleć obecne przepisy o przesyłce niejawnie nadzorowanej, według których właściwym organem jest obecnie policja. Należy pamiętać, że w wielu państwach członkowskich jest to instrument sądowy. Często przesyłka jest nadzorowana transgranicznie. Oznacza to, że niezbędna jest koordynacja między organami przynajmniej dwóch państw, a ponieważ dość często sytuacja nagli, bardzo ważna jest także rola Eurojustu. Praktyka pokazuje, że organy sądowe w jednym państwie dość często nie są przygotowane na współpracę z policją w innym (por. 3.5.2, 4.3 i 7.3).

6. rozważyć, czy nie byłoby zasadne udzielenie polskiemu krajowemu przedstawicielowi możliwie najszerszych dodatkowych uprawnień przewidzianych w ujednoliconej decyzji o Eurojuście, tak by umożliwić Eurojustowi wypełnianie jego zadań i wykorzystywanie w pełni jego potencjału do walki z przestępczością transgraniczną, a także czy nie byłoby zasadne udzielenie mu bezpośredniego dostępu do wszystkich polskich systemów danych karnych, w tym do SIS, tak by mógł on możliwie najefektywniej realizować swoje zadania (por. 3.5.2).
7. częściej korzystać z możliwości spotkań koordynacyjnych, których organizację Eurojust ułatwia. Obecnie Polska rzadko inicjuje takie spotkania (por. 3.5.2, 5.7).
8. ocenić praktyczną funkcjonalność krajowego systemu koordynacyjnego Eurojustu w postaci, w jakiej został ustanowiony, m.in. rolę zastępcy krajowego przedstawiciela/krajowego korespondenta Eurojustu (por. 3.5.3).
9. dalej propagować kontakty zarówno prokuratorów, jak i sędziów z Eurojustem, by zacieśnić relacje między odpowiednimi osobami w kraju a krajową komórką w Eurojuście. Na przykład niedawne przydzielenie asystenta krajowemu przedstawicielowi byłoby dogodną okazją do popularyzacji dyżurnej jednostki koordynacyjnej wśród prokuratorów i sędziów (por. 4.3 i 8.2).
10. rozpropagować wśród policji możliwości pomocy oferowane przez Eurojust w jej zakresie kompetencji (por. 3.5, 4.3 i 5.7).
11. rozpropagować wspólne zespoły śledcze wśród praktyków, tak by w nadających się sprawach częściej korzystali z tego instrumentu i zbadać możliwości dofinansowywania wspólnych zespołów śledczych (por. 5.7, 7.3 i 8.2).
12. kontynuować i zwiększać ofertę regularnego szkolenia prokuratorów, sędziów, funkcjonariuszy policji i pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości przez cały okres kariery na temat ogólnie pojętej współpracy międzynarodowej, a w szczególności na temat Eurojustu i europejskiej sieci sądowej (por. 6.4 i 8.2);
13. rozważyć sformalizowanie i zwiększenie roli sędziów zajmujących się wzajemną pomocą prawną w sądach okręgowych dla ułatwienia przepływu informacji z tej dziedziny i dla udzielania wsparcia szczeblowi lokalnemu (por. 3.5.5, 8.2);

10.2. Zalecenia dla Unii Europejskiej, jej instytucji i agencji oraz dla innych państw członkowskich

14. Punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej należy dobierać starannie. Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby wyznaczone punkty kontaktowe miały wymagane kwalifikacje oraz wystarczający czas na jak najsprawniejsze wykonanie swoich zadań (por. 3.5.5).
15. Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby atlasy na stronie europejskiej sieci sądowej były zawsze aktualne, a regularne aktualizacje – ściśle monitorowane (por. 6.4).
16. Unia Europejska powinna dopilnować, aby nadal możliwe było dofinansowywanie wspólnych zespołów śledczych z budżetu Eurojustu, zważywszy na wiodącą rolę Eurojustu w tej dziedzinie, a także na jego wiedzę fachową i nabyte doświadczenie (por. 7.3).

10.3. Zalecenia dla Eurojustu i europejskiej sieci sądowej

17. Eurojust za pośrednictwem sekretariatu europejskiej sieci sądowej powinien bacznie monitorować regularne aktualizacje atlasów na stronie sieci (por. 6.4).

DECLASSIFIED

**ANNEX A: PROGRAMME FOR THE ON-SITE VISIT AND PERSONS
INTERVIEWED/MET**

6th Round of Mutual Evaluations - 8-12 April 2013, Poland

Monday 8th April 2013

15.00 – 17.00 Meeting at the Ministry of Justice

Tuesday 9th April 2013

9.00 - 12.30 Meeting at the Prosecutor General's Office

14.30 - 15.30 Meeting at the Regional Prosecutor's Office

Wednesday 10th April 2013

12.00 – 13.00 Meeting at the Regional Prosecutor's Office in Cracow

14.30 - 15.30 Meeting at the Regional Court in Cracow

Thursday 11th April 2013

10.00 - 11.00 Meeting at the Regional Court in Warsaw

12.00 - 13.30 Meeting at the National Police HQ

15.15 - 16.30 Meeting at the National Police HQ

19.00 - 21.00 Official dinner

Friday 12th April 2013

10.00 - 11.30 Concluding meeting at the Ministry of Justice

ANNEX B: PERSONS INTERVIEWED/MET

Meetings 8 April 2013

Venue: Ministry of Justice - Warsaw

Person interviewed/met	Organisation represented
Tomasz Darkowski	Ministry of Justice, Department for Criminal Law
dr Tomasz Ostropolski,	Ministry of Justice, Department for Criminal Law
judge Katarzyna Naszczyńska,	Ministry of Justice, Department for Criminal Law
prosecutor Tomasz Chałański,	Ministry of Justice, Department for International Cooperation, the EJM contact point.
Miłosz Augustyniak	Ministry of Justice, Department for International Cooperation, the EJM contact point.
prosecutor dr Beata Ziorkiewicz	Department for International Cooperation, Prosecutor General's Office
counsellor Ilona Kieres-Salamoński	CBI , National Police HQ

Meetings 9 April 2013

Venue: Prosecutor General's Office - Warsaw

Person interviewed/met	Organisation represented
prosecutor Zbigniew GÓRSZCZYK	Director of the Department for Organized Crime and Corruption Prosecutor General's Office
prosecutor Jacek BILEWICZ	national correspondent for the European Judicial Network and contact point for EJM, Prosecutor General's Office
prosecutor Mariusz SKOWROŃSKI	Eurojust national member for Poland
prosecutor Monika KOŁODZIEJ	contact point of the EJM, Regional Prosecutor's Office, Warsaw
prosecutor Małgorzata KOZŁOWSKA	national contact point of the European network of contact points concerning persons responsible for homicide, crimes against humanity and war crimes, THB expert, Prosecutor General's Office
prosecutor Piotr RADOMSKI	national contact point of joint investigation teams, Prosecutor General's Office
prosecutor Tomasz LEJMAN	Plenipotentiary of the Prosecutor General for co-operation with the National Asset Recovery Office, Prosecutor General's Office
prosecutor Grażyna STRONIKOWSKA	Deputy of the national member in Eurojust, national correspondent for Eurojust, contact point for OLAF, Prosecutor General's Office
Prosecutor dr Beata Ziorkiewicz	Department for International Cooperation, Prosecutor General's Office

Venue: Regional Prosecutor's Office - Warsaw

Person interviewed/met	Organisation represented
prosecutor Ryszard Rogatko	Chief of the Regional Prosecutor's Office - Warsaw
prosecutor Małgorzata Adamajtys	Deputy Chief of the Regional Prosecutor's Office - Warsaw
prosecutor Radosław Wasilewski	Regional Prosecutor's Office - Warsaw
prosecutor Monika Lewandowska	Regional Prosecutor's Office - Warsaw
prosecutor Katarzyna Jakacka	Regional Prosecutor's Office - Warsaw
prosecutor Dawid Hieropolitański	Regional Prosecutor's Office - Warsaw
prosecutor Anna Zalewska	Regional Prosecutor's Office – Warsaw, Head of International Cooperation Unit
prosecutor Agnieszka Romańczuk	Regional Prosecutor's Office – Warsaw – Praga, the EJM contact point

Meetings 10 April 2013

Venue: Regional Prosecutor's Office - Cracow

Person interviewed/met	Organisation represented
prosecutor Wiesław Wolnik	The Deputy Chief of the Regional Prosecutor's Office - Cracow
prosecutor Dorota Chechelska	The Regional Prosecutor's Office - Cracow
prosecutor Danuta Bieniasz	The Regional Prosecutor's Office - Cracow
prosecutor Grażyna Mirek	The Regional Prosecutor's Office - Nowy Sącz; the EJM contact point
prosecutor Dorota Tuchowska	The Regional Prosecutor's Office - Cracow
prosecutor Piotr Kosmaty	The Appellate Prosecutor's Office - Cracow
prosecutor Tomasz Dudek	The Regional Prosecutor's Office - Cracow
prosecutor Paweł Iciek,	The Regional Prosecutor's Office - Cracow

Venue: Regional Court - Cracow

Person interviewed/met	Organisation represented
judge Dariusz Mazur	The Regional Court – Cracow, Head of the Criminal Law Division
judge dr Aleksandra Sołtysińska – Łaszczyca	The Regional Court - Cracow

Meetings 11 April 2013*Venue:* Regional Court - Warsaw

Person interviewed/met	Organisation represented
judge Beata Najjar	The Vice President of the Regional Court - Warsaw
judge Katarzyna Capałowska	Head of the International Cooperation Unit, The Regional Court - Warsaw
judge Anna Szymacha-Zwolińska	The Regional Court - Warsaw
judge Joanna Hut	The Regional Court - Warsaw
judge Anna Bator-Ciesielska	The Regional Court - Warsaw
judge Piotr Bojarczuk	The Regional Court - Warsaw

Venue: National Police Headquarters – Warsaw

Person interviewed / met	Organisation represented
judge Katarzyna Naszczyńska	Ministry of Justice, Department for Criminal Law
prosecutor Grażyna Stronikowska	Deputy of the national member in Eurojust, national correspondent for Eurojust, contact point for OLAF, Prosecutor General's Office
prosecutor Radomski Piotr	National contact point of joint investigation teams, Prosecutor General's Office
police officer Artur Klejn	Drug Division, Central Bureau of Investigation, National Police

Person interviewed / met	Organisation represented
	Headquarters – Warsaw
police officer Marcin Karnaś	International Operations Division, Central Bureau of Investigation, National Police Headquarters – Warsaw
police officer Ewa Michalska	Criminal Division, Central Bureau of Investigation, National Police Headquarters – Warsaw
police officer Jacek Tomaszewski	Central Bureau of Investigation, National Police Headquarters – Warsaw
forensic officer Jakub Mondzelewski	Central Forensic Laboratory, Police HQ
police officer Joanna Mierzwińska	National Police Headquarters – Warsaw SIRENE
police officer Igor Parfieniuk	Director of the Central Bureau of Investigation, National Police Headquarters – Warsaw
police officer Marta Łukasiewicz	Europol Focal Point , International Cooperation Bureau, National Police Headquarters – Warsaw
police officer Joanna Pławecka	Anti- Corruption Division , Criminal Bureau , National Police Headquarters – Warsaw
police officer Rafał Łysakowski	Director of the International Cooperation Bureau , National Police Headquarters – Warsaw
police officer Rafał Wojtowicz	Central Bureau of Investigation , CBI Regional Division, Łódź
police officer Tomasz Orzechowski	Central Bureau of Investigation , CBI Regional Division, Łódź
Piotr Podsiadło	Ministry of Interior

Person interviewed / met	Organisation represented
police officer Ilona Kieres-Salamoński	Counsellor of the Central Bureau of Investigation, National Police Headquarters – Warsaw

Meetings 12 April 2013

Venue: Ministry of Justice – Warsaw

Person interviewed/met	Organisation represented
Tomasz Darkowski	Ministry of Justice, Department for Criminal Law
dr Tomasz Ostropolski,	Ministry of Justice, Department for Criminal Law
judge Katarzyna Naszczyńska,	Ministry of Justice, Department for Criminal Law
prosecutor Tomasz Chałański,	Ministry of Justice, Department for International Cooperation, the EJN contact point.
prosecutor Zbigniew GÓRSZCZYK	Director of the Department for Organized Crime and Corruption Prosecutor General's Office
prosecutor Grażyna STRONIKOWSKA	Deputy of the national member in Eurojust, national correspondent for Eurojust, contact point for OLAF, Prosecutor General's Office
prosecutor dr Beata Ziorkiewicz	Department for International Cooperation, Prosecutor General's Office
counsellor Ilona Kieres-Salamoński	Central Bureau of Investigation , National Police HQ

ANNEX C: LIST OF ABBREVIATIONS/GLOSSARY OF TERMS

LIST OF ACRONYMS, ABBREVIATIONS AND TERMS	POLISH OR ACRONYM IN ORIGINAL LANGUAGE	ENGLISH
EAW	-/-	European Arrest Warrant
EJN	-/-	European Judicial Network
CMS	-/-	Case Management System (Eurojust)
ENCS	-/-	Eurojust National Coordination System
COPEN	-/-	Working Party on Cooperation in Criminal Matters
GENVAL	-/-	Working Party on General Affairs, including Evaluations
OCC	-/-	On Call Coordination system
SIRENE	-/-	Supplementary Information Request at the National Entry
SIS	-/-	Schengen Information System
JITs	-/-	Joint Investigation Teams